

Nr 10

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1957/58 under t i o n d e huvudtiteln, avseende anslagen inom handelsdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väcka motioner.

(1:a avd.)

Handelsdepartementet

1:o **Handelsdepartementet: Avlöningar.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under tionde huvudtiteln (punkt 1, s. 4—6 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1957) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för handelsdepartementet, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för handelsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Handelsdepartementet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 106 600 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 841 500 kronor.

Chefen för finansdepartementet har i bilaga 2 till statsverkspropositionen lämnat en översiktlig redogörelse för ett av en av honom tillkallad utredningsman den 10 november 1956 avgivet förslag angående personaluppsättningen inom vissa avdelningar inom statsdepartementen m. m. I likhet med chefen för finansdepartementet finner chefen för handelsdepartementet att utredningsmannens förslag är väl underbyggt samt att ett genomförande av detsamma framstår som angeläget. Chefen för handelsdepartementet biträder därför förslaget och förordar, att departementets folkhushållningsbyrå ombildas till en avdelning för handels- och industrifrågor. I samband med ombildningen bör till den blivande avdelningen överföras arbetsuppgifter med industriell eller kommersiell anknytning, vilka f. n. handläggs inom andra delar av departementet än folkhushållningsbyrån. Bland dylika arbetsuppgifter må som exempel nämnas de ärenden, vilka sammanhänger med departementets befattning med vissa statliga aktiebolag.

I överensstämmelse med vad chefen för finansdepartementet anför i bilaga 2 till statsverkspropositionen bör vidare den i Cr 13 placerade tjänsten som chef för folkhushållningsbyrån i samband med nyss berörda omorganisation omvandlas till en tjänst som avdelningschef i Cr 15, en byrå-

chefstjänst i Cg 37 för budgetarbetet m. m. ombildas till en tjänst som byråchef i Cr 13 samt en förste kanslissekreterartjänst i Ce 29 och en tjänst som amanuens i reglerad befordringsgång nyinrättas. Inrättandet av de båda nya tjänsterna föranleder en nedräkning av tionde huvudtitelns kommittéanslag.

Enligt grunderna för den reglerade befordringsgången bör ytterligare tre tjänster som kontorsbiträde i Ca 8 inrättas.

I enlighet med vad chefen för finansdepartementet vidare anfört vid anmälan av utredningsmannens förslag bör under handelsdepartementets avlöningsanslag upptagas en särskild, förslagsvis betecknad anslagspost till ersättning till expertis och tillfällig arbetskraft samt för ändamålet anvisas 170 000 kronor. Tionde huvudtitelns kommittéanslag bör nedräknas med samma belopp.

Övriga föreslagna kostnadsförändringar är av automatisk natur.

I personalförteckningen för handelsdepartementet föreslås skola uppföras följande nya tjänster, nämligen en tjänst som avdelningschef i Cr 15, en tjänst som byråchef i Cr 13, en tjänst som förste kanslissekreterare i Ce 29 och tre tjänster som kontorsbiträde i Ca 8, samt avföras en tjänst som byråchef i Cr 13.

Utskottet, som erinrar om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, i vad avser sättet för bestridande av kostnaderna för ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, tillstyrker de föreslagna ändringarna i personalförteckningen och har icke något att erinra mot den verkställda anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för handelsdepartementet, som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1957;

b) godkänna följande avlöningsstat för handelsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	37 700
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	364 900
3. Ersättning till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	170 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	318 600
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	215 400

Summa kronor 1 106 600

c) till *Handelsdepartementet*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 106 600 kronor.

2:o) **Handelsdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 7), innebärande att posterna till sjukvård samt till bränsle, lyse och vatten nedräknas med 900 respektive 1 000 kronor ävensom att posten till övriga expenser uppräknas med 14 900 kronor, får utskottet, under erinran om att anslagshöjningen utgör 13 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må till *Handelsdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

3:o) **Handelsdepartementet: Utövande av statskontroll å krigsmaterielltillverkningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 7), innebärande en av höjda arvoden föranledd anslagshöjning av 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Handelsdepartementet: Utövande av statskontroll å krigsmaterielltillverkningen* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 31 000 kronor.

Kommerskollegium m. m.

4:o) **Kommerskollegium: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4, s. 8—14) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för kommerskollegium, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Kommerskollegium: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 609 300 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 744 300 kronor.

För handläggningen inom handelsdepartementet av ärenden angående statlig garanti för lån till hantverks- och småindustriföretag har inom departementet intill utgången av år 1956 funnits anställda två arvodesavlönade befattningshavare. Sedan jämlikt beslut av Kungl. Maj:t handläggningen av garantilåneärendena överförts till kommerskollegium, har nämnda befattningshavares tjänstgöring förlagts till kollegium. Ersättning till ifrågavarande befattningshavare bör under nästa budgetår utgå enligt samma grunder, som tidigare gällt för deras ersättning vid fullgörande av uppdrag inom handelsdepartementet. Medel för ändamålet, ävensom medel till arvode åt ett kvalificerat biträde, bör beräknas under förevarande anslag.

I fråga om biträdespersonalen på statistiska byrån tillstyrker departementschefen att en tjänst som kanslibiträde i Ce 11 inrättas. Departementschefen har ingen erinran mot förslag av kommerskollegium om överförande till ordinarie stat av extra ordinarie kontorsbiträden enligt grunderna för den reglerade befordringsgången.

Övriga föreslagna kostnadsförändringar är av automatisk natur.

I personalförteckningen för kommerskollegium föreslås skola uppföras 44 kontorsbiträdestjänster i Ca 8.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för kommerskollegium vidtaga de ändringar, som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1957;

b) godkänna följande avlöningsstat för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	901 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	7 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	1 126 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	573 700
	Summa kronor 2 609 300

c) till *Kommerskollegium*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 2 609 300 kronor.

5:o) *Kommerskollegium*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 14—16), innebärande att anslaget i anledning av monopolutredningsbyråns och prisanalysavdelningens avveckling nedräknas med 26 700 kronor, att posterna till reseersättningar, övriga expenser och publikationstryck uppräknas med (5 000 + 3 000 + 6 000 =) 14 000 kronor samt att posten till särskilda uppbördsmedel minskas med 900 kronor, får utskottet, under erinran om att anslaget minskas med 11 800 kronor, hemställa,

att riksdagen må till *Kommerskollegium*: *Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 551 100 kronor.

6:o) *Bergsstaten*: *Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 16—19), innebärande en anslagshöjning av 24 600 kronor, varav 15 000 kronor för avlöning till tillfällig personal, 2 300 kronor till extra arbetskraft för utskrift av mutsedlar och komplettering av gruvkartor och 7 300 kronor för automatiska kostnadsökningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för bergsstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	154 300
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	26 600
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	47 100
	Summa kronor 228 000

b) till *Bergsstaten*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 228 000 kronor.

7:o) *Bergsstaten*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 19 och 20), innebärande en anslagshöjning av 2 500 kronor, varav 1 000 kronor till resekostnader för tillfällig personal och 1 500 kronor till övriga expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bergsstaten*: *Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 40 500 kronor.

8:o) *Sprängämnesinspektionen*: *Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 20—22), innebärande en anslagshöjning av 8 000 kronor, varav 1 200 kronor avser höjning av arvode till militärassistent och 6 800 kronor automatiska kostnadsökningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för sprängämnesinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	70 800
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	55 400
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	35 000
	Summa kronor 161 200

b) till *Sprängämnesinspektionen*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 161 200 kronor.

9:o) *Sprängämnesinspektionen*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 22), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sprängämnesinspektionen*: *Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 28 100 kronor.

10:o) **Näringsfrihetsrådet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 22—24), som innebär, förutom automatiska kostnadsförändringar, att för sekreterargöromålen inrättas en tjänst som förste byråsekreterare i lönegrad Ce 29 i stället för den nuvarande arvodesbefattningen samt att årsarvodena till rådets ledamöter och suppleanter höjes, får utskottet, under erinran om att anslaget höjes med 15 900 kronor, hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, i enlighet med i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1957 framlagt förslag, fastställa personalförteckning för näringsfrihetsrådet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58;

b) godkänna följande avlöningsstat för näringsfrihetsrådet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	35 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	61 600
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7 800

Summa kronor 104 900

c) till *Näringsfrihetsrådet: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 104 900 kronor.

11:o) **Näringsfrihetsrådet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 24 och 25), innebärande en anslagshöjning av 2 000 kronor, avseende anslagsposten till expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Näringsfrihetsrådet: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 11 200 kronor.

12:o) **Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 25 och 26), innebärande en anslagshöjning av 60 100 kronor till följd av beslutad personalförstärkning samt höjningen av statstjänstemännens löner, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	183 600
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	55 000

Summa kronor 238 600

b) till *Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 238 600 kronor.

13:o) *Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 26 och 27), innebärande en anslagshöjning av 6 000 kronor till reseersättningar och expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 25 200 kronor.

14:o) *Statens pris- och kartellnämnd: Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 27 och 28), innebärande, förutom automatiska kostnadsförändringar, att anslaget, som för innevarande budgetår är avsett för verksamheten allenast under ett halvt år, i första hand uppräknas med ett lika stort belopp som det för innevarande budgetår anvisade samt att medel beräknas för ersättningar till experter och sakkunniga, får utskottet, under erinran om att anslaget höjes med 773 200 kronor, hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens pris- och kartellnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	62 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	20 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	1 036 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	314 900
Summa kronor	1 434 600

b) till *Statens pris- och kartellnämnd: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 434 600 kronor.

15:o) *Statens pris- och kartellnämnd: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, s. 28 och 29), innebärande en anslagshöjning av 122 000 kronor, får utskottet, under erinran om att det för innevarande budgetår anvisade anslaget av 150 000 kronor är avsett för nämndens verksamhet under tiden den 1 januari—den 30 juni 1957, hemställa,

att riksdagen må till *Statens pris- och kartellnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 272 000 kronor.

Bergsbruk, industri, hantverk, teknisk forskning m. m.

16:o) Sveriges geologiska undersökning: Avlöningar. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16, s. 30—33) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för Sveriges geologiska undersökning, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för Sveriges geologiska undersökning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Sveriges geologiska undersökning: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 200 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 069 000 kronor.

Departementschefen föreslår inrättande av en ny befattning som statsgeolog i Ce 32 för uranprospektering.

Såsom chefen för civildepartementet anfört i bil. 2 till statsverkspropositionen bör en tjänst som gruvfogde i Ce 20 utbytas mot en tjänst som ingenjör i Ce 23 samt en tjänst som tekniker i Cg 19 omvandlas till en extra ordinarie tjänst som ingenjör i Ce 21.

Två geologbefattningar i 27 lönegraden och två befattningar som ritbiträde i 11 lönegraden föreslås skola överföras på extra ordinarie stat. Vidare föreslås fyra befattningshavare (en instrumentmakare, två förmän och ett tekniskt biträde), som f. n. avlönas från malmletningsanslaget, från och med nästa budgetår erhålla extra ordinarie anställning samt avlönas från förevarande anslag. Därvid bör de nuvarande tjänsterna som förman och tekniskt biträde omvandlas till tjänster såsom förman i Ce 15 samt instrumentmakartjänsten, såsom chefen för civildepartementet anfört i bil. 2 till statsverkspropositionen, placeras i Ce 14.

Posten till extra personal bör — till följd av den vidgade uppdragsverksamheten — höjas. För höjda arvoden m. m. bör vidare beräknas medel.

Övriga föreslagna kostnadsförändringar är av automatisk natur.

I personalförteckningen för ämbetsverket föreslås skola uppföras en befattning som statsgeolog i Ce 32 samt 2 befattningar som geolog i Ce 27, varjämte en befattning som kontorsbiträde i Ca 8 bör utgå.

Utskottet, som erinrar om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, har icke något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Sveriges geologiska undersökning, som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1957;

b) godkänna följande avlöningsstat för Sveriges geologiska undersökning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	381 900
2. Avlöningar till extra personal, <i>förslagsvis</i>	50 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	524 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	243 600
	Summa kronor 1 200 000

c) till *Sveriges geologiska undersökning*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 200 000 kronor.

17:o) *Sveriges geologiska undersökning*: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 33 och 34), som innebär att anslagsposten till sjukvård m. m. nedräknas med 1 500 kronor samt att posterna till övriga expenser, omkostnader i anledning av uppdrag och publikationstryck uppräknas med (31 700 + 21 500 + 15 000 =) 68 200 kronor, hemställer utskottet, under erinran om att anslagshöjningen utgör 66 700 kronor,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning*: Omkostnader för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 378 700 kronor.

18:o) *Sveriges geologiska undersökning*: Resor och fältarbeten. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 35), innebärande en av automatiska kostnadsförändringar föranledd anslagshöjning av 15 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning*: Resor och fältarbeten för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 145 000 kronor.

19:o) *Sveriges geologiska undersökning*: Utrustning. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 35—37), innebärande en anslagshöjning av 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning*: Utrustning för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 230 000 kronor.

20:o) *Sveriges geologiska undersökning*: Malmletning. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 37—42), innebärande en av prisstegringar och löneförhöjningar föranledd anslagshöjning av 147 000 kronor, får utskottet, under erinran om att riksdagen under förevarande anslagsrubrik för innevarande budgetår anvisat ett tilläggsanslag av 162 400 kronor, hemställa,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning: Malmletning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

21:o) **Sveriges geologiska undersökning: Inventering av torvmossar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 42 och 43), innebärande en anslagshöjning av 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning: Inventering av torvmossar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

22:o) **Vissa kostnader för statens gruvegendom.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 43), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader för statens gruvegendom* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

23:o) **Statens provningsanstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23, s. 43—46) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för statens provningsanstalt, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens provningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Statens provningsanstalt: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 971 600 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 836 600 kronor.

I överensstämmelse med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en tjänst som förste byråsekreterare i Ca 27 uppflyttas till Ca 29 samt en tjänst som biblioteksassistent i Ca 15 omvandlas till en tjänst som förste biblioteksassistent i Ca 17.

För viss arvodeshöjning samt för avlöningar till tillfälliga biträden i anledning av anstaltens utvidgade verksamhet har räknats med ökad medelsanvisning.

Övriga föreslagna kostnadsförändringar är av automatisk natur.

I personalförteckningen för provningsanstalten föreslås tjänsten som förste byråsekreterare uppföras i Ca 29 i stället för Ca 27. Vidare föreslås tjänsten som biblioteksassistent i Ca 15 utbytas mot en befattning som förste biblioteksassistent i Ca 17.

Utskottet, som erinrar om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, till-

styrker de föreslagna ändringarna i personalförteckningen för provningsanstalten och har icke något att erinra mot den verkställda anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens provningsanstalt, som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1957;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens provningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	412 400
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 500
3. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i> ..	376 400
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	749 800
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	431 500

Summa kronor 1 971 600

c) till *Statens provningsanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 971 600 kronor.

24:o) **Statens provningsanstalt: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 46 och 47), innebärande en anslagshöjning av 16 300 kronor, avseende 4 000 kronor posten till övriga expenser, 1 000 kronor posten till publikationstryck, 10 000 kronor posten till förbrukningsartiklar m. m., 300 kronor posten till överdragskläder och tvätt därav samt 1 000 kronor posten till bibliotek, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens provningsanstalt*: *Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 376 500 kronor.

25:o) **Statens provningsanstalt: Utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, s. 47 och 48), innebärande en anslagshöjning av 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens provningsanstalt*: *Utrustning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

26:o) **Flygtekniska försöksanstalten: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26, s. 48—53) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för flygtekniska för-

söksanstalten, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för flygtekniska försöksanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Flygtekniska försöksanstalten: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 4 076 700 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3 570 000 kronor.

Vid anmälan av flygtekniska försöksanstaltens anslag till avlöningar och omkostnader i statsverkspropositionen föregående år (X ht 1956 p. 22 och 23) beräknades anstaltens inkomster av beställningsverksamhet för budgetåret 1956/57 till 3 600 000 kronor. Samtidigt fastställdes nettoutgiften för anstaltens egen forskning till 1 200 000 kronor. Med utgångspunkt härifrån framlades i statsverkspropositionen förslag om medelsanvisning under avlönings- och omkostnadsanslagen av $(3\,570\,000 + 1\,230\,000 =)$ 4 800 000 kronor eller samma belopp som de beräknade inkomsterna och nettoutgiften tillsammansantagna.

För nästa budgetår beräknar styrelsen, att inkomsterna av beställningsverksamheten skall stiga till 4 600 000 kronor eller med 1 000 000 kronor utöver det belopp, som upptagits för innevarande budgetår. Styrelsen har vidare begärt, att anstaltens möjligheter till egen forskning av mera grundläggande natur väsentligt måtte förbättras, och i enlighet härmed föreslagit, att nettoutgiften för nästa budgetår uppräknas med 550 000 kronor till 1 750 000 kronor.

Styrelsens beräkning av beställningsverksamheten bör enligt departementschefen godtagas. En förutsättning för att inkomsterna skall kunna öka i den angivna omfattningen är emellertid, att anstaltens utgiftsram blir i motsvarande mån utvidgad. Departementschefen förordar därför, att anstaltens avlönings- och omkostnadsanslag höjes med sammanlagt det belopp, varmed inkomsterna av beställningsverksamheten väntas öka, eller sålunda med 1 000 000 kronor. Någon höjning av nettoutgiften för egen forskning anser departementschefen sig däremot icke kunna tillstyrka.

Styrelsens yrkande om inrättande av nya tjänster och förbättrad lönegradsplacering för vissa befattningshavare anser departementschefen sig kunna biträda endast såvitt angår inrättandet av en avdelningschefstjänst i C_p 13. Innehavaren av tjänsten skall förestå verksamheten vid den superpersoniska vindtunnelanläggningen, som alltsedan sin tillkomst bildat en särskild sektion och nu organisatoriskt bör få samma ställning som övriga forskningsavdelningar. Genom inrättandet av tjänsten bortfaller det hittills utgående tilläggsarvodet till föreståndaren för anläggningen.

Förslag av styrelsen rörande omvandling till extra ordinarie av tjänster för en forskningsingenjör i C_g 29, en ingenjör i C_g 23, en försöksledare i C_g 23, en assistent i C_g 19, en verkmästare i C_g 21, ett laboratoriebiträde i C_g 11, ett kanslibitråde i C_g 11, en expeditionsvakt i C_g 10, två ritare i C_g 19 och ett ingenjörbiträde i C_g 17 tillstyrkes av departementschefen. Tjänsterna för ingenjör i lönegrad 23 och för assistent i lönegrad 19 bör placeras i reglerad befordringsgång och därvid, såsom chefen för civildepartemen-

tet anført i bil. 2 till statsverkspropositionen, upptagas som avdelningsingenjör i Ce 25 respektive ingenjör i Ce 21.

För extra tjänstemän, verkstadsarbetare och tillfälliga biträden i anledning av anstaltens utvidgade verksamhet samt för viss höjning av arvoden till anstaltens styrelse har räknats med ökad medelsanvisning.

Övriga föreslagna kostnadsförändringar är av automatisk natur.

I personalförteckningen för försöksanstalten föreslås skola uppföras en tjänst som avdelningschef i Cp 13 samt en tjänst som forskningsingenjör i Ce 29.

Utskottet. Den verkställda beräkningen av inkomsterna för försöksanstaltens verksamhet för nästa budgetår synes böra godtagas. Detta föranleder motsvarande utvidgning av utgiftsramen för anstalten.

Under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, tillstyrker utskottet de föreslagna ändringarna i personalförteckningen för anstalten samt kostnadsberäkningarna i övrigt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för flygtekniska försöksanstalten vidtaga de ändringar, som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1957;

b) godkänna följande avlöningsstat för flygtekniska försöksanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	165 100
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	18 000
3. Avlöningar till extra tjänstemän, verkstadsarbetare och tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	1 940 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	1 300 800
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	652 800

Summa kronor 4 076 700

c) till *Flygtekniska försöksanstalten*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 4 076 700 kronor.

27:o) **Flygtekniska försöksanstalten: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 53—55), innebärande en anslagshöjning av 493 300 kronor, vilken på sätt framgår av närmast föregående punkt föranledes av verksamhetens ökade omfattning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygtekniska försöksanstalten: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 723 300 kronor.

28:o) **Flygtekniska försöksanstalten: Utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 55—57), innebärande en anslagshöjning av 100 000 kronor för upprustning av anstaltens maskin- och apparatbestånd, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygtekniska försöksanstalten: Utrustning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

29:o) **Statens hantverksinstitut: Avlöningar till viss personal.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29, s. 57—59) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för statens hantverksinstitut, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens hantverksinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Statens hantverksinstitut: Avlöningar till viss personal för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 545 700 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 517 000 kronor.

I överensstämmelse med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av de för flera huvudtitlar gemensamma frågorna bör tre verkmästartjänster i Ca 21 och två verkmästartjänster i Ce 21 uppflyttas till Ca 23 resp. Ce 23 och i samband därmed erhålla benämningen konsulenter. Tjänsten som kamrerare vid institutet bör i fortsättningen benämnas förste byråsekreterare och benämningen bokföringskonsulent ändras till konsulent.

För höjning av arvoden till vissa styrelseledamöter m. fl. har räknats med ökad medelsanvisning.

Övriga föreslagna kostnadsförändringar är av automatisk natur.

I personalförteckningen för hantverksinstitutet föreslås dels tre tjänster som verkmästare i Ca 21 utbytas mot tre befattningar som konsulenter i Ca 23, dels tjänsten som kamrerare erhålla benämningen förste byråsekreterare.

Utskottet, som erinrar om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, tillstyrker de föreslagna ändringarna i personalförteckningen för statens hantverksinstitut och har icke något att erinra mot den verkställda anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i per-

sonalförteckningen för statens hantverksinstitut, som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1957;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens hantverksinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	173 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	6 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	242 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	123 500
	Summa kronor 545 700

c) till *Statens hantverksinstitut*: Avlöningar till viss personal för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 545 700 kronor.

30:o) **Statens hantverksinstitut: Vissa omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, s. 59 och 60), innebärande att anslaget uppräknas med 10 000 kronor på grund av ökade bränslekostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hantverksinstitut*: Vissa omkostnader för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 66 000 kronor.

31:o) **Statens hantverksinstitut: Bidrag till kursverksamheten m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 60 och 61), innebärande en anslagshöjning av 30 000 kronor med hänsyn till inträffade pris- och lönestegringar samt för att viss utvidgning av kursprogrammet skall bli möjlig, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hantverksinstitut*: Bidrag till kursverksamheten m. m. för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

32:o) **Statens hantverksinstitut: Utrustning och inredning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, s. 61 och 62), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hantverksinstitut*: Utrustning och inredning för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

33:o) **Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien: Akademien.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33, s. 62—65), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien: Akademien* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 200 000 kronor.

34:o) **Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien: Tekniskt- vetenskaplig och industriell representation i utlandet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34, s. 65 och 66), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien: Tekniskt-vetenskaplig och industriell representation i utlandet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 57 600 kronor.

35:o) **Statens tekniska forskningsråd.** Kungl. Maj:t har förslagit riksdagen (punkt 35, s. 66 och 67) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 89 600 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 81 300 kronor.

Departementschefen förordar, att för kanslipersonal vid tekniska forskningsrådet får inrättas extra ordinarie tjänster, aspiranttjänster och extra tjänster i högst 15 lönegraden. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att efter närmare prövning bestämma antalet dylika tjänster och lönegradsplaceringen för dessa.

Departementschefen föreslår vidare en uppräknig av anslaget för arvoden åt ordförande och ledamöter med 4 700 kronor samt för resekostnadsersättningar och traktamenten åt ordförande och ledamöter med 1 000 kronor och för expenser med 2 600 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Statens tekniska forskningsråd* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 89 600 kronor.

36:o) **Tekniskt-vetenskaplig forskning m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36, s. 67—69), innebärande en anslagshöjning av 530 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tekniskt-vetenskaplig forskning m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

37:o) Statens institut för konsumentfrågor: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37, s. 69), innebärande en anslagshöjning av 309 300 kronor, får utskottet, under erinran om att anslaget för innevarande budgetår är avsett för verksamheten under allenast halva budgetåret, hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens institut för konsumentfrågor, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	467 400
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	128 300
	Summa kronor 597 700

b) till Statens institut för konsumentfrågor: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 597 700 kronor.

38:o) Statens institut för konsumentfrågor: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 69 och 70), innebärande en anslagshöjning av 85 500 kronor, får utskottet, under erinran om att det för innevarande budgetår anvisade anslaget är avsett att täcka institutets omkostnader under tiden den 1 januari—den 30 juni 1957, hemställa,

att riksdagen må till Statens institut för konsumentfrågor: Omkostnader för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 171 000 kronor.

39:o) Statens konsumentråd. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, s. 70), innebärande en anslagshöjning av 22 500 kronor, får utskottet, under erinran om att anslaget för innevarande budgetår är avsett för verksamheten under allenast halva budgetåret, hemställa,

att riksdagen må till Statens konsumentråd för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 44 100 kronor.

40:o) Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40, s. 70 och 71) att till ifrågasvarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru Hamrin-Thorell (I: 13) och den andra inom andra kamma-

ren av herr *Nihlfors* och fröken *Elmén* (II: 10), hemställets, att riksdagen måtte till Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 10.

Anslaget, som för innevarande budgetår är uppfört med 300 000 kronor, är avsett för verksamheten under allenast halva budgetåret. Föredragande statsrådet framhåller, att behovet av ökad konsumentvaruforskning och konsumentupplysning, för vilket redogjordes i propositionen 105/1956 (s. 44—45), är stort. Då emellertid en del av de från överskotten av vissa clearingkassor härrörande medel, vilka överförts till handels- och sjöfartsfonden att användas för forskning samt försöks- och upplysningsarbete av betydelse för konsumenterna, ännu icke tagits i anspråk, anser statsrådet sig böra föreslå, att anslagshöjningen begränsas till 100 000 kronor och att anslaget sålunda för budgetåret 1957/58 uppföres med (300 000 + 100 000 =) 400 000 kronor.

Utskottet. Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 300 000 kronor och är avsett för verksamheten under allenast halva budgetåret. Oförändrat anslag hade alltså inneburet en medelsanvisning av 600 000 kronor för nästa budgetår.

Föredragande statsrådet har emellertid framhållit, att en del av de från överskotten av vissa clearingkassor härrörande medel, vilka överförts till handels- och sjöfartsfonden, att användas för forskning samt försöks- och upplysningsverksamhet av betydelse för konsumenterna, ännu icke tagits i anspråk. Med anledning härav har anslaget ansetts kunna begränsas till 400 000 kronor.

I de föreliggande motionerna har framhållits, att vid anslagets beräkning för nästa budgetår hänsyn icke bort tagas till förefintligheten av ifrågasvarande clearingkassemedel, varför anslaget ansetts böra bestämmas till 600 000 kronor.

Utskottet har under hand inhämtat, att av nämnda clearingkassemedel, som stå till konsumentrådets förfogande, beräknas vid utgången av innevarande budgetår finnas tillgängligt ett belopp av drygt 1 miljon kronor.

Utskottet vill framhålla, att statsmakternas ställningstagande föregående år till frågan om det framtida ordnandet av konsumentvaruforskning och konsumentupplysning icke ger stöd åt den i motionerna uttalade uppfattningen, att dessa clearingmedel icke skulle få användas i budgetutjämnande syfte. Såsom i det föregående antytts komma dessa medel att användas för i stort sett samma ändamål, för vilket anslaget är avsett. Utskottet anser därför befogat, att särskilt i nu rådande ekonomiska läge anslaget begränsas. Utskottet är vidare icke övertygat om att, därest anslaget uppräknas i enlighet med yrkandet i motionerna, den sålunda till förfogande stående medelstildelningen skall kunna på ett ändamålsenligt sätt komma till användning

under nästa budgetår. Vid nu angivna förhållanden är utskottet icke berett frångå Kungl. Maj:ts förslag. Motionerna avstyrkas alltså.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 13 och II: 10, till *Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

41:o) **Bidrag till svenska träforskningsinstitutet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, s. 71), innebärande en anslagshöjning av 54 500 kronor, föranledd av höjd avlöning i enlighet med avtal åt en avdelningschef vid institutet, ökade städningskostnader, höjda lönetillägg enligt grunderna för 1956 års höjning av statstjänstemännens löner ävensom höjning av arvodena till styrelseledamöter och revisorer, förordnade av Kungl. Maj:t, samt till institutets styresman, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska träforskningsinstitutet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 956 200 kronor.

42:o) **Bidrag till svenska textilforskningsinstitutet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, s. 71 och 72), innebärande en anslagshöjning av 3 500 kronor av automatisk natur, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska textilforskningsinstitutet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 146 500 kronor.

43:o) **Bidrag till metallografiska institutet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, s. 72), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till metallografiska institutet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

44:o) **Bidrag till institutet för konserveringsforskning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 44, s. 72—74) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 518 100 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Alvar Andersson* och *Theodor Johansson* (I: 199) och den andra inom andra kammaren av herrar *Börjesson* och *Carlsson* i Bakeröd (II: 204), hemställts, att riksdagen till *Bidrag till institutet för konserve-*

ringsforskning för budgetåret 1957/58 måtte anvisa ett förslagsanslag av 572 500 kronor, därav 29 400 kronor för komplettering av institutets utrustning för framställning av fruktjuicer och 25 000 kronor för avlöning av teknisk hjälppersonal och laboratoriebiträde samt till täckande av materialkostnader, i enlighet med vad som i motionerna anförts.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande hänvisas till motionen II: 204.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 510 100 kronor.

Enligt avtal med Stiftelsen Svensk konserveringsforskning skall av statsmedel utgå lön eller arvode till befattningshavare vid Institutet för konserveringsforskning med högst vissa i avtalet angivna belopp. Jämte lön skall av statsmedel utgå särskilt lönetillägg enligt de grunder, som gäller för närmast jämförlig befattningshavare med lön enligt statens allmänna avlöningsreglemente. Vissa befattningshavare vid institutet är berättigade till pension i Svenska personal-pensionskassan. Pensionsavgifterna skall helt bekostas av statsmedel. Staten skall vidare bidra till täckandet av omkostnaderna vid institutet med ett visst belopp. — Beträffande avtalet hänvisas till prop. 58/1956.

Enligt tidigare avtal med förenämnda stiftelse har staten förbundit sig att uppföra för institutet erforderliga byggnader (se prop. 140/1946).

I detta sammanhang har departementschefen erinrat om att statsutskottet i utlåtande nr 177/1956 i anledning av väckta motioner om ökat stöd åt forskningen beträffande framställning av alkoholfria drycker av frukt och bär anförde i huvudsak följande.

Den i motionerna berörda frågan är enligt utskottets mening av stor betydelse. Såsom utskottet tidigare framhållit är det en viktig förutsättning för främjandet av ett alkoholfritt umgängesliv, att alkoholfria drycker marknadsföres i någorlunda rikligt urval och i goda kvaliteter. Härvid är det angeläget att de svenska råvaruprodukterna kan komma till sin rätt vid sidan av de utländska. Skall detta kunna ske med utsikt till framgång torde emellertid forskningen på ifrågakvarande område behöva effektiviseras och stödjas. Utskottet ställer sig alltså positivt till huvudtanken i de föreliggande motionerna. Av det yttrande i ärendet som avgivits av institutet för konserveringsforskning framgår emellertid, att sedan år 1951 frågan om intensifierad forskning rörande fruktjuice finnes upptagen på institutets arbetsprogram men ej kunnat fullföljas på grund av att erforderliga medel saknats. Det torde kunna förväntas att Kungl. Maj:t följer utvecklingen på detta område och även utan en särskild begäran från riksdagen vidtar de åtgärder som kan anses påkallade.

Vad utskottet sålunda anförde har riksdagen givit Kungl. Maj:t till känna (skr. 365/1956).

Styrelsen för institutet för konserveringsforskning har hemställt, att anslaget för nästa budgetår höjes med 8 000 kronor till 518 100 kronor.

Departementschefen anser sig för närvarande icke beredd att föreslå nå-

gon medelsanvisning till ökat stöd åt forskningen beträffande framställning av alkoholfria drycker. Detta spörsmål torde, framhåller departementschefen, få övervägas i samband med institutets anslagsaskanden för budgetåret 1958/59.

I enlighet med styrelsens förslag föreslås, att anslaget för nästa budgetår höjes med 8 000 kronor till 518 100 kronor.

Utskottet. Såsom av departementschefen och i de föreliggande motionerna erinrats om var frågan om ökat stöd åt forskningen beträffande framställning av alkoholfria drycker av frukt och bär föregående år föremål för prövning av statsutskottet. I sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 177 underströk utskottet angelägenheten av att de svenska råvaruprodukterna kunde komma till sin rätt vid sidan av de utländska. Skulle detta kunna ske med framgång, borde emellertid forskningen på ifrågavarande område effektiviseras och stödjas. Det torde, framhöll utskottet vidare, kunna förväntas, att Kungl. Maj:t följde utvecklingen på detta område och även utan särskild begäran från riksdagens sida vidtog de åtgärder, som kunde anses påkallade.

Utskottet vill erinra om att statens bidrag till institutet för konserveringsforskning regleras enligt avtal. Det kan således icke utan vidare göras gällande, att staten ensam skall bestrida kostnaderna för den i motionerna angivna verksamheten. Då alltså denna fråga förutsätter en samverkan mellan staten och institutet, är utskottet icke berett förorda, att förevarande anslag uppräknas i enlighet med yrkandet i motionerna. Utskottet förväntar emellertid, att Kungl. Maj:t låter närmare utreda denna fråga och att förslag i ämnet, såsom även departementschefen synes ha förntsett, föreläggas nästa års riksdag.

Mot den av departementschefen verkställda anslagsberäkningen har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 199 och II: 204, till *Bidrag till institutet för konserveringsforskning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 518 100 kronor.

45:o) **Bidrag till institutet för optisk forskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45, s. 74 och 75), innebärande en anslagsminskning av 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till institutet för optisk forskning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 100 100 kronor.

46:o) **Bidrag till svenska silikatforskningsinstitutet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, s. 75), innebärande en anslagshöjning av 2 000 kronor av automatisk natur, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska silikatforskningsinstitutet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 102 000 kronor.

47:o) **Delegationen för atomenergifrågor.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47, s. 75—77) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 130 000 kronor.

Kostnaderna för den verksamhet, som bedrivs av delegationen för atomenergifrågor, bestrids f. n. från tionde huvudtitelns kommittéanslag. Med hänsyn till att ifrågavarande kostnader kan väntas bli förhållandevis stora och då vidare verksamheten får anses vara av permanent karaktär bör enligt departementschefen ett särskilt anslag för ändamålet uppföras å riksdagen.

Delegationen för atomenergifrågor hemställer om ett anslag å 130 000 kronor, avseende 13 000 kronor arvoden åt ordförande och ledamöter, 4 000 kronor arvoden åt experter, 48 000 kronor ersättning åt sekreterare och annan personal, expenser m. m., 15 000 kronor reseersättningar samt 50 000 kronor särskilda utredningar.

Mot delegationens beräkningar har departementschefen icke något att erinra.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till *Delegationen för atomenergifrågor* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 130 000 kronor.

48:o) **Atomenergiverksamhet inom Aktiebolaget Atomenergi.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 48, s. 77—87) att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar avseende material för Aktiebolaget Atomenergi inom en kostnadsram av 16 000 000 kronor, dels ock till Atomenergiverksamhet inom Aktiebolaget Atomenergi för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 63 500 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 36 700 000 kronor, varjämte medgivits utläggande av beställningar inom en kostnadsram av 25 000 000 kronor.

Riktlinjerna för utvecklingsarbetet på atomenergiområdet underställdes föregående år riksdagens prövning. Riksdagen uttalade därvid, att det uppenbarligen förelåg ett behov av en samordnande och koncentrerad verksamhet inom landet i syfte att på snabbaste och rationellaste sätt nyttiggöra de finansiella, tekniska och personella resurser, som fanns. Även det läge vari frågan om energiförsörjningen befann sig, aktualiserade på ett alldeles särskilt sätt problemet med atomenergiens nyttiggörande. Det framstod som

klart — anförde statsutskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande — att en viss koncentration av krafterna var erforderlig; sålunda borde Aktiebolaget Atomenergi ensamt svara för utvinningen av uranmetall, framställningen av bränsleelement och behandlingen av använt atombränsle. Den av statsmakterna godtagna målsättningen för den svenska atomenergiverksamheten innebar, att fem å sex atomdrivna värmeverk borde uppföras under den närmaste 10-årsperioden samt att ett första atomkraftverk färdigställdes ungefär år 1963. Redan under utbyggnadsskedet borde strävandena också inriktas på reaktorer för andra ändamål, exempelvis fartygsdrift. Även om det för Sveriges del tedde sig naturligt, att intresset främst knöts till anläggningar i vilka kombinationen uran—tungt vatten kom till användning, borde dock möjligheterna att utveckla även på annat sätt konstruerade reaktorer icke lämnas å sido.

Enligt den överenskommelse, som efter riksdagsbehandlingen angående atomenergiverksamheten förra året ingicks mellan staten och de enskilda aktieägarna i atombolaget, skall bolaget verka för ett mycket nära samarbete med industrien. Med hänsyn bl. a. till att under den närmaste utvecklingsperioden krävs betydande statliga bidrag skall under en tid av tre år huvudansvaret för konstruktion och — om så erfordras för att vinna erfarenhet — uppförande av prototypreaktorer åvila atombolaget.

Med beaktande av de uppgifter, som enligt det här i korthet antydda programmet skall ankomma på atombolaget, har bolaget i petitaframställningen för nästa budgetår redogjort för den planerade verksamheten. Bolaget har med stöd av det beställningsbemyndigande, som riksdagen lämnade föregående år, köpt en materialprovningsreaktor — R 2 — som skall uppföras på bolagets område vid Studsvik. I samband härmed måste Studsviksområdet byggas ut betydligt. Programmet omfattar också en anläggning för behandling av använt reaktorbränsle. För nästa budgetår har bolaget beräknat som delkostnad för R 2 10 milj. kronor samt för utbyggnad av Studsvik 10,5 milj. kronor, varjämte på tilläggsstat för innevarande budgetår äskas 5,5 milj. kronor för inköp av tungt vatten för vissa försök i Studsvik. Bolaget har vidare helt nyligen slutit avtal med Stockholms elektricitetsverk om uppförande av en värmeverksreaktor — R 3 — som avses skola färdigställas år 1960. Uppförandet av denna reaktor inom den nyss angivna tiden — vilket överensstämmer med de av statsmakterna uppdragna riktlinjerna — innebär enligt bolagets beräkningar ett medelsbehov för innevarande budgetår på tilläggsstat av 9,5 milj. kronor, bl. a. för inköp av tungt vatten, samt för nästa budgetår av 18 milj. kronor.

Vårt lands behov av uran ökar mycket kraftigt. För en utökning av uranproduktionen och därmed sammanhängande kemiska utvecklingsarbeten yrkar bolaget för nästa budgetår 15,2 milj. kronor. För prospektering efter radioaktiva mineral begär bolaget 1,2 milj. kronor. Bolaget har vidare understrukit behovet av intensifierade reaktortekniska utvecklingsarbeten m. m.; härför äskas 12,1 milj. kronor. Slutligen begäres för administration m. m. 1,5 milj. kronor. Bolagets sammanlagda medelsäskande för nästa

budgetår uppgår således till i runt tal 68,5 milj. kronor, vilket innebär en höjning av det för innevarande budgetår anvisade anslaget med 31,8 milj. kronor.

Bolagets förslag till fortsatt verksamhet och till medelsanvisning har tillstyrkts av delegationen för atomenergifrågor.

För egen del anför departementschefen följande. Under den korta tid som förflutit sedan föregående års riksdag godkände riktlinjerna för utvecklingen på atomenergiområdet, har angelägenheten av att atomenergien snabbt nyttiggöres ytterligare understrukits. Händelserna i samband med Suezkrisen har medfört betydande rubbningar i oljetillförseln i vårt land och samtidigt belyst, hur beroende vårt land är av en tryggad energiförsörjning. Bränsleutredningen 1951 har också i sitt nyligen avgivna betänknade slagit fast, att bränsleproblemets lösning först och främst förutsätter, att den aktiva energipolitiken inriktas på ett snabbt tillgodogörande av atomenergien. För den fortsatta utvecklingen är det betydelsefullt, att atombolaget nu förvärvat en materialprovningsreaktor samt träffat avtal med elverket i Stockholm om uppförande av ett atomvärmeverk, liksom att bolaget tillsammans med vattenfallsstyrelsen planlägger ett annat atomvärmeverk. Det är också gädjande att aktieägargruppen efter höjningen av bolagets aktiekapital föregående år vidgats avsevärt och nu omfattar ett 70-tal enskilda och kommunala intressenter. Det intensifierade samarbete mellan bolaget och den övriga industrien, som nu syns komma till stånd, bör likaledes hälsas med tillfredsställelse.

Vad härefter angår atombolagets medelsbehov förutsätter det av bolaget för nästa budgetår yrkade beloppet en avsevärd höjning — nästan en fördubbling — av det för innevarande budgetår hittills anvisade anslaget. Departementschefen vill emellertid erinra om att han förra året vid anmälan av detta anslag framhöll, att bolagets medelsbehov under följande budgetår kunde väntas öka ytterligare.

Med hänsyn till det särskilt för vårt land betydande samhällseliga intresset av en snabb utveckling på atomenergiområdet biträder departementschefen i likhet med atomenergidelegationen i allt väsentligt det program för verksamheten, som atombolaget lagt fram. På några punkter synes departementschefen emellertid bolagets anslagsberäkningar böra jämkas. Sålunda torde de medel, som under nästa budgetår erfordras för R 2, kunna begränsas till 5 milj. kronor i stället för det av bolaget beräknade beloppet 10 milj. kronor. Bolaget har tidigare erhållit ett bemyndigande att beställa material till R 2 för 25 milj. kronor. Härav har för innevarande budgetår anvisats 10 milj. kronor. Resterande (25 — 10 — 5 =) 10 milj. kronor bör anvisas för budgetåret 1958/59. Viss del av den kvantitet tungt vatten, för vars inköp bolaget begärt 11 milj. kronor å tilläggstat, kommer icke att levereras förrän under nästa budgetår. På grund härav bör för detta ändamål å tilläggstat anvisas endast 6 milj. kronor.

Bolagets beräkning av det särskilda anslagsbehovet för R 3, sammanlagt 35 milj. kronor, föranleder ej erinran från departementschefens sida. Av

detta belopp borde enligt bolaget på tilläggsstat anvisas dels 5,5 milj. kronor för tungt vatten, dels ock 4 milj. kronor för begynnelsearbeten. Av vad nyss nämnts framgår, att medelsanvisningen för tungt vatten delvis kan uppskjutas till nästa budgetår. Anslagsbehovet för begynnelsearbeten för innevarande budgetår torde kunna begränsas till 1 milj. kronor. Med beaktande av att R 3 skall vara klar 1960 beräknar departementschefen — av det sammanlagda medelsbehovet av 35 milj. kronor — å tilläggsstat för budgetåret 1956/57 1 milj. kronor, för nästa budgetår 18 milj. kronor samt för ett vart av budgetåren 1958/59 och 1959/60 8 milj. kronor. Bolaget bör nu erhålla bemyndigande att lägga ut beställningar avseende denna reaktor å tillhoppa ($8 + 8 =$) 16 milj. kronor.

I övrigt har departementschefen icke funnit anledning till erinran mot bolagets anslagsberäkningar. Departementschefens förslag till medelsanvisning innebär — som förut antytts — att departementschefen i princip tillstyrker det program för verksamheten, som atombolaget angivit, ehuru departementschefen anser det möjligt att på ett par avsnitt ställa anslag till förfogande först vid en senare tidpunkt än bolaget föreslagit. I enlighet med vad departementschefen här anfört bör således till atomenergiverksamhet inom bolaget anvisas på tilläggsstat för innevarande budgetår ($6 + 1 =$) 7 milj. kronor samt för nästa budgetår ($68,5 - 5 =$) 63,5 milj. kronor.

Atombolaget har i sitt program förutsatt, att två atomdrivna värmeverk färdigställes år 1960, nämligen utöver R 3 för Farsta-området det av vattenfallsstyrelsen planerade värmeverket i Västerås. Dessa båda projekt är dock icke likvärda ur utvecklingsprogrammets synpunkt. R 3-reaktorn, som bygges för produktion av såväl värme som elkraft, bedömes av atombolaget ge de största erfarenheterna för de fortsatta utvecklingsarbetena inom landet och bolaget avser därför att i första hand koncentrera sina resurser på detta projekt. Därtill kommer att från kommunalt håll uttalats ett betydande intresse just för en sådan kombinerad funktion. Atomenergidelegationen har för sin del biträtt atombolagets uppfattning härvidlag samt förordat, att värmeverket i Västerås ges en från R 3 avvikande konstruktion och att Västeråsprojektet bl. a. med hänsyn till de knappa personalresurserna uppskjutes något. För egen del vill departementschefen instämma i bolagets och delegationens uppfattning, att det för det fortsatta utvecklingsarbetet är angeläget att i första hand R 3-reaktorn färdigställes. Vid sidan härav bör i andra hand vattenfallsstyrelsens anläggning i Västerås komma till stånd så snabbt som personal- och investeringsresurser medger; härigenom kan bl. a. en ur många synpunkter önskvärd minskning av bränsleimporten uppnås. Här torde få nämnas, att chefen för kommunikationsdepartementet kommer att hemställa, att Kungl. Maj:t föreslår årets riksdag att till påbörjande av ett värmeverk i Västerås för nästa budgetår anvisa 2 milj. kronor.

Delegationen har vidare anfört, att man icke nu bör fatta beslut om nästa utvecklingssteg efter R 3-reaktorn i riktning mot ett större elkraftverk; i stället förutsättes att ett fortlöpande samarbete rörande detta projekt äger rum mellan atombolaget och vattenfallsstyrelsen. Departementschefen biträ-

der vad delegationen i denna del anfört, desto mer som ett uppskov i denna fråga torde kunna ske utan att därigenom möjligheten äventyras att få ett sådant elverk färdigt till mitten av 1960-talet.

Utskottet. Såsom departementschefen erinrat ha statsmakterna föregående år uppdragit riktlinjerna för utvecklingsarbetet på atomenergiområdet. Enligt en därefter träffad överenskommelse mellan staten och de enskilda aktieägarna i Aktiebolaget Atomenergi skall bolaget verka för ett mycket nära samarbete med industrien. Med hänsyn bl. a. till att det under den närmaste utvecklingsperioden kommer att krävas betydande statliga bidrag, skall under en tid av tre år huvudansvaret för konstruktion och, om så erfordras för att vinna erfarenhet, uppförande av prototypreaktorer åvila atombolaget.

I sin petitaframställning för nästa budgetår har atombolaget framlagt ett konkret program för de närmaste årens verksamhet, varvid det totala medelsbehovet för nämnda budgetår beräknats till 68 500 000 kronor. Vidare har för innevarande budgetår äskats ett tilläggsanslag av 15 miljoner kronor. Atombolagets förslag synes utskottet, som inhämtat närmare upplysningar i ämnet, stå i överensstämmelse med angivna riktlinjer. Med hänsyn härtill och då, såsom departementschefen även framhållit, en snabb utveckling på atomenergiområdet är ett för vårt land betydande samhällligt intresse, synes utskottet i stort sett icke något vara att erinra mot det sålunda av atombolaget framlagda programmet. De jämkningar i detsamma, som departementschefen förordat, synas utskottet böra godtagas. Departementschefen har vidare ansett, att anslag i vissa avseenden böra ställas till förfogande vid en senare tidpunkt än den, som bolaget föreslagit. Även härutinnan vill utskottet biträda departementschefens förslag. Den äskade medelsanvisningen kommer härigenom att uppgå till 70,5 miljoner kronor, av vilket belopp 7 miljoner kronor avses skola anvisas å tilläggsstat för innevarande budgetår.

För att R 3, som kostnadsberäknats till 35 miljoner kronor, skall kunna bliva färdigställd år 1960, erfordras utöver anslag för innevarande och nästa budgetår, att beställningar utläggas inom en kostnadsram av 16 miljoner kronor. Departementschefens förslag i denna del tillstyrkes.

Utskottet vill erinra om att riksdagen numera anvisat 2 miljoner kronor för påbörjande under vattenfallsstyrelsens regi av ett atomvärmeverk i Västerås.

Beträffande medelsanvisningen å tilläggsstat för innevarande budgetår gör utskottet hemställan i särskilt utlåtande denna dag.

Med avseende å nu förevarande anslag hemställer utskottet,
att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar avseende material för Aktiebolaget Atomenergi inom en kostnadsram av 16 000 000 kronor;

b) till *Atomenergiverksamhet inom Aktiebolaget Atomenergi* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 63 500 000 kronor.

49:o) **Bidrag till Aktiebolaget Svensk torvförädling för torvforskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 87 och 88), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Aktiebolaget Svensk torvförädling för torvforskning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

50:o) **Bidrag till företagareföreningar m. fl.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 50, s. 88—91) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 450 000 kronor.

För innevarande budgetår har anvisats dels till **Bidrag till företagareföreningar m. fl.** under tionde huvudtiteln å riksstaten ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor och å tilläggsstat ett reservationsanslag av 250 000 kronor, dels ock till Fonden för lån till företagareföreningar m. fl. under kapitalbudgeten å riksstaten ett investeringsanslag av 3 000 000 kronor och å tilläggsstat ett investeringsanslag av 30 000 000 kronor.

Departementschefen upptager först frågan om storleken av de låne- och subventionsbelopp, som för nästa budgetår bör ställas till förfogande för utlåning genom företagareföreningarna till hantverks- och småindustriföretag. Vid bedömningen av detta spörsmål kan man visserligen å ena sidan icke bortse från den omständigheten, att för innevarande budgetår ett förhållandevis avsevärt belopp — 30 miljoner kronor — anvisats för ändamålet. Det bör emellertid å andra sidan erinras om att nämnda medelsanvisning, såsom framgår av vad som anförts i prop. nr 197/1956, är av engångsnatur, och äger samband med det aktuella läget på kreditmarknaden. Vidare bör framhållas, att ifrågavarande förstärkning av företagareföreningarnas utlåningsmöjligheter kan väntas medföra en motsvarande ansvällning av de anspråk, som ställs på föreningarna. Med hänsyn till nu angivna omständigheterna anser departementschefen, att storleken av det sedan någon tid årligen återkommande lånemedelsanslaget bör bestämmas efter de grunder, som vanligen tillämpas. Härvid kan framhållas, att ännu icke alla företagareföreningar, särskilt icke de senast bildade, kommit i åtnjutande av statligt stöd åt sin låneverksamhet i sådan utsträckning, att syftet med verksamheten kunnat tillgodoses i önskvärd grad. Då det här gäller ett syftemål av stort samhälleligt intresse — departementschefen erinrar främst om att företagareföreningarnas verksamhet är ett användbart instrument för en aktiv lokaliseringpolitik — och då vidare även de äldre föreningarna anmält behov av ytterligare medel, förordar departementschefen en höjning av lånemedelsanslaget för nästa budgetår med 1 000 000 kronor till 4 000 000 kronor.

Beträffande medelsanvisningen till subventioner för företagareföreningarnas låneverksamhet finner departementschefen, i stort sett av liknande skäl som de nyss anförda, att de regler som hittills gällt för anslagsberäkningen

även i fortsättningen tills vidare bör tillämpas. Med hänsyn till den höjning av lånemedelsanslaget, som i det föregående förordats, föreslår departementschefen att för subventioner under förevarande anslag för nästa budgetår beräknas ett med 100 000 kronor höjt belopp och att alltså för ifrågavarande ändamål upptages sammanlagt 400 000 kronor.

Vad slutligen angår de från anslaget bestridda bidragen till företagareföreningarnas administrationskostnader och till vissa sammanslutningar på hantverkets och småindustriens område har ansökningar inkommit om dylika bidrag för nästa budgetår med sammanlagt 919 154 kronor, vilket belopp med i runt tal 220 000 kronor överstiger det å riksstaten för innevarande budgetår anvisade beloppet. Ifrågavarande ansökningar gjordes emellertid, innan det blivit aktuellt med en förstärkning av företagareföreningarnas organisation till följd av den tidigare berörda utvidgningen av utlåningsverksamheten. Visserligen torde föreningarna under nästa budgetår kunna påräkna ökade ränteinkomster genom den vidgade utlåningen, men dessa inkomster kan beräknas inflyta huvudsakligen först under senare delen av budgetåret. Ett visst fortsatt stöd till nyssnämnda organisationsförstärkning synes departementschefen därför befogat även under nästa budgetår. Med beaktande av nu anförda omständigheter förordar departementschefen, att för bidrag till företagareföreningarnas administrationskostnader och till vissa sammanslutningar upptages ett med 350 000 kronor höjt belopp, vilket innebär en medelsanvisning för ändamålet av tillhoppa 1 050 000 kronor.

Anslaget bör alltså enligt vad departementschefen i det föregående förordat uppföras med 1 450 000 kronor. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om fördelningen av anslagsmedlen mellan de olika föreningarna och småföretagarenämnden samt organisationerna på hantverkets och småindustriens område.

Utskottet. Under kapitalbudgeten har till företagareföreningarnas låneverksamhet för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 3 000 000 kronor. Vidare har å tilläggsstat I för innevarande budgetår för samma ändamål anvisats 30 000 000 kronor. Erinras må, att sistnämnda medelsanvisning var av engångsnatur och ägde samband med det aktuella läget på kreditmarknaden. Utskottet anser därför i likhet med departementschefen, att lånemedelsanslaget bör bestämmas efter de grunder, som vanligen tillämpas. Då det här gäller ett syftemål av betydande intresse och då vidare även de äldre föreningarna anmält behov av ytterligare medel, föreslår departementschefen, att anslaget för nästa budgetår höjes med 1 000 000 kronor till 4 000 000 kronor. Utskottet vill på av departementschefen sålunda anförda skäl tillstyrka detta förslag och kommer att göra hemställan härom i sitt denna dag avgivna utlåtande nr 81.

Vad beträffar de från anslaget under nu förevarande punkt utgående subventionerna har utskottet icke något att erinra mot att medelsanvisningen härför i anledning av den föreslagna höjningen av låneanslaget och den därmed vidgade utlåningsverksamheten uppräknas med 100 000 kro-

nor. Av samma skäl tillstyrker utskottet, att för bidrag till företagareföreningarnas administrationskostnader och till vissa sammanslutningar upptages ett med 350 000 kronor förhöjt belopp. Förevarande anslag torde alltså böra höjas med sammanlagt 450 000 kronor till 1 450 000 kronor.

Med avseende å anslaget under förevarande punkt får utskottet hemställa, att riksdagen må till *Bidrag till företagareföreningar m. fl.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 450 000 kronor.

51:o) **Täckande av förluster i anledning av statlig garanti för lån till hantverks- och småindustriföretag m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51, s. 91 och 92) att dels till Täckande av förluster i anledning av statlig garanti för lån till hantverks- och småindustriföretag m. m. för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor, dels ock medgiva, att statsgaranti för lån till hantverks- och småindustriföretag må under budgetåret 1957/58 beviljas intill ett belopp av 10 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 000 kronor.

Efter förslag av Kungl. Maj:t har riksdagen medgivit, att statsgaranti för lån till hantverks- och småindustriföretag må för vart och ett av budgetåren 1954/55, 1955/56 och 1956/57 beviljas intill ett belopp av 10 000 000 kronor.

Med stöd av riksdagens förenämnda medgivande har statsgaranti, varom nu är fråga, beviljats för lån å belopp av under budgetåret 1954/55 7 926 000 kronor, under budgetåret 1955/56 7 543 000 kronor samt hittills under innevarande budgetår 4 772 000 kronor.

I avvaktan på resultatet av utredningen avseende en allmän översyn och samordning av det statliga kreditstödet till hantverk och småindustri eller därmed jämförlig företagsamhet bör enligt departementschefens mening möjligheten att meddela statsgaranti för lån till företag inom nämnda näringsgrenar fortfarande bibehållas. Den av riksdagen medgivna ramen för garantigivningen, 10 000 000 kronor, synes mot bakgrunden av de beviljade garantibeloppen lämpligt avvägd. Hos riksdagen bör sålunda utverkas medgivande att jämväl under budgetåret 1957/58 statsgaranti för lån till hantverks- och småindustriföretag må beviljas intill ett belopp av 10 000 000 kronor.

Vad härefter angår förevarande anslag framhåller departementschefen att någon förlust i anledning av beviljad statsgaranti icke var aktuell, då anslaget för innevarande budgetår uppfördes på riksstaten. Ej heller har sedan dess anspråk på infriande av någon statens garantiförpliktelse framkommit. Under hand har emellertid anmälts, att ett mindre antal statsgaranterade lån blivit nödlidande. I vissa fall torde förluster icke kunna undvikas. Med hänsyn till storleken av dessa förlustrisker bör anslaget för nästa budgetår uppföras med ett belopp av 100 000 kronor.

Utskottet har icke något att invända mot att ramen för statsgarantien för lån till hantverks- och småindustriföretag liksom för innevarande budgetår bestämmas till 10 000 000 kronor. Ej heller har utskottet funnit anledning till erinran mot att förevarande anslag med hänsyn till beräknade förluster i anledning av statens ifrågavarande garantiåtaganden uppföres med ett belopp av 100 000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) till *Täckande av förluster i anledning av statlig garanti för lån till hantverks- och småindustriföretag m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor;

b) medgiva, att statsgaranti för lån till hantverks- och småindustriföretag må under budgetåret 1957/58 beviljas in till ett belopp av 10 000 000 kronor.

52:o) **Befrämjande av hemslöjden.** Bidrag till svenska slöjdföreningen. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 52 och 53, s. 93 och 94), innebärande oförändrade anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1957/58 anvisa

a) till *Befrämjande av hemslöjden* ett reservationsanslag av 55 000 kronor;

b) till *Bidrag till svenska slöjdföreningen* ett anslag av 50 000 kronor.

53:o) **Bidrag till standardiseringsverksamheten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 95), innebärande en anslagshöjning av 35 000 kronor, avseende höjning av statsbidraget till varudeklarationsnämnden, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till standardiseringsverksamheten* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 695 000 kronor.

54:o) **Bidrag till tekniska nomenklaturcentralen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55, s. 95 och 96), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till tekniska nomenklaturcentralen* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

Sjöfart och handel

Sjöfartsverket

55:o) Sjöfartsstyrelsen: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 97—102), innebärande en anslagshöjning av 197 800 kronor, som föranledes av att medel beräknats för arvode åt en officer med militärkartografiska arbetsuppgifter på sjökartebyrån och i övrigt av kostnadsökningar av automatisk natur, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för sjöfartsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 398 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	3 600
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 440 800
4. Särskilda löneförmåner, <i>förslagsvis</i>	160 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	839 200

Summa kronor 3 841 800

b) till *Sjöfartsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 3 841 800 kronor.

56:o) Sjöfartsstyrelsen: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 102—104) innebärande att posten till sjukvård m. m. nedräknas med 10 000 kronor ävensom att posterna till resekostnadsersättningar och traktamenten m. m., till mässpenningar, representationspenningar och portionskostnader för personal å sjömättningsfartyg samt till övriga expenser för eget behov uppräknas med (20 000 + 20 000 + 2 000 =) 42 000 kronor, får utskottet, under erinran om att anslaget höjes med 32 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må till *Sjöfartsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 879 700 kronor.

57:o) Lots- och fyrstaten: Avlöningar. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58, s. 104—106) att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för lots- och fyrstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Lots- och fyrstaten: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 18 933 600 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 17 511 500 kronor.

Departementschefen tillstyrker, att anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med hänsyn till belastningen uppräknas med 60 000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 29 juni 1956 meddelat vissa föreskrifter angående tjänstefrihet för fyrskeppspersonal och personal på Ölands södra grund (jfr prop. 158/1956, s. 4—6, SU 119/1956, rskr. 272/1956). Bestämmelserna innebär i huvudsak att berörda tjänstemän skall äga att utöver semester åtnjuta tjänstefrihet med oavkortad lön under högst trettio dagar. För att befattningshavarna skall kunna utnyttja den beslutade tjänstefriheten erfordras en viss personalökning. Kostnaden därför uppskattas till ca 200 000 kronor för år.

På grund av höjda taxor för lotsningsersättning bör anslagsposten till särskilda löneförmåner uppräknas med 460 000 kronor.

Vid anmälan av lots- och fyrstatens avlöningsanslag i föregående års statsverksproposition (X ht 1956, p. 50) redogjordes för ett av en särskild utredningsman framlagt förslag angående reglering av arbetstiden för båt- och tjänstefartygspersonal vid lotsverket m. m. Kungl. Maj:t har numera utfärdat kungörelse med bestämmelser om dylik arbetstidsreglering (SFS 1956: 550). Såsom framhållits vid förslaget framläggande, medför arbetstidsregleringen behov av ytterligare båtmanspersonal. Med hänsyn därtill föreslår departementschefen, att medel för tio nya extra båtmanstjänster i lönegrad 11, eller tillhoppa 104 000 kronor, anvisas under förevarande anslag.

Ökningen av anslagsposten till rörligt tillägg i anledning av 1956 års lönehöjningar beräknas till 598 100 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, som innebär en anslagshöjning av 1 422 100 kronor av huvudsakligen automatisk natur, och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för lots- och fyrstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	6 631 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	5 708 200
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	3 379 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 214 500

Summa kronor 18 933 600

b) till *Lots- och fyrstaten*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 18 933 600 kronor.

58:o) **Lots- och fyrstaten: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59, s. 106—108), innebärande en nedräkning av posten till sjukvård m. m. med 20 000 kronor samt en uppräkningspost till reseersättningar med 14 000 kronor, till renhållning och städning av distriktsexpeditionernas lokaler med 1 000 kronor, till förbrukningsartiklar med 75 000 kronor, till reparation och underhåll av obebakade fyrar m. m. med 80 000 kronor, till reparation och underhåll av fyrskepp m. m. med 50 000 kronor, till legor för lotsbåtar med 150 000 kronor, till drift av lotsbåtar med 20 000 kronor, till resor i samband med lotsning m. m. med 50 000 kronor samt till bojar och prickar med 25 000 kronor, får utskottet, under erinran om att anslaget höjes med 445 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må till *Lots- och fyrstaten: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 4 978 000 kronor.

59:o) **Fartygsinspektionen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 108 och 109), innebärande en anslagshöjning av 52 500 kronor av automatisk natur, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens fartygsinspektion, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> . . .	510 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	7 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	330 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	240 000

Summa kronor 1 087 200

b) till *Fartygsinspektionen: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 087 200 kronor.

60:o) **Fartygsinspektionen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61, s. 110), innebärande en anslagshöjning av 22 000 kronor, varav 19 000 kronor till reseersättningar och 3 000 kronor till övriga expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fartygsinspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 172 900 kronor.

Sjöbefälsskolorna

61:o) **Sjöbefälsskolorna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62, s. 110—114) att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för sjöbefälsskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Sjöbefälsskolorna: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 578 300 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 497 500 kronor.

Departementschefen har icke något att erinra mot att medel beräknas för en tidigare vakant adjunktstjänst i Ca 27 vid sjöbefälsskolorna i Stockholm i stället för en extra lärarbefattning i lönegrad 25. Vidare biträder departementschefen sjöfartsstyrelsens förslag att, så länge en adjunktstjänst i Ca 29 vid sjöbefälsskolan i Härnösand är vakant, medel i stället beräknas för lön till en adjunkt i Cg 27 samt att en extra lärartjänst i lönegrad 24 vid sjöbefälsskolan i Malmö utbytes mot en befattning som adjunkt i Cg 27.

Övriga föreslagna kostnadsförändringar är i huvudsak av automatisk natur.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för sjöbefälsskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	682 200
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	10 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	686 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	214 900
	<hr/>
	Summa kronor 1 594 300

Särskilda uppbördsmedel

Hyror och hyresersättningar	16 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 1 578 300

b) till *Sjöbefälsskolorna: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 578 300 kronor.

62:o) **Sjöbefälsskolorna: Omkostnader.** Sjöbefälsskolorna: Materiel, böcker m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 63 och 64, s. 114—116), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1957/58 anvisa

a) till *Sjöbefälsskolorna: Omkostnader* ett förslagsanslag av 54 100 kronor;

b) till *Sjöbefälsskolorna: Materiel, böcker m. m.* ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

63:o) *Sjöbefälsskolorna: Kompletteringskurs vid högre tekniskt läroverk.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65, s. 116), innebärande en anslagshöjning av 300 kronor av automatisk natur, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sjöbefälsskolorna: Kompletteringskurs vid högre tekniskt läroverk* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 8 300 kronor.

Säkerhetsanstalter för sjöfarten m. m.

64:o) *Säkerhetsanstalter för sjöfarten.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66, s. 116—124) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 700 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Axel Andersson m. fl.* (I: 128) och den andra inom andra kammaren av herr *Johansson i Öckerö m. fl.* (II: 145), i vilka hemställts, att riksdagen måtte till säkerhetsanstalter för sjöfarten för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Axel Andersson m. fl.* (I: 129) och den andra inom andra kammaren av herr *Johansson i Öckerö m. fl.* (II: 146), i vilka hemställts, att riksdagen måtte till säkerhetsanstalter för sjöfarten för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Hedström och Grym* (I: 130) och den andra inom andra kammaren av herr *Wiklund m. fl.* (II: 154), i vilka hemställts, att riksdagen måtte till säkerhetsanstalter för sjöfarten för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 2 550 000 kronor samt därvid uttala, att vid anslagets fördelning seglationsförhållandena i Bottenviken hör ägnas särskild uppmärksamhet,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Hermansson och Karl Andersson* (I: 296) och den andra inom andra kammaren av herr *Johansson i Öckerö m. fl.* (II: 302), i vilka hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1957/58 besluta ett engångsanslag av 40 000 kronor för uppförandet av en riktad radiofyr på norra udden av Marstrandsön.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna II: 145, II: 154 och II: 302.

Till säkerhetsanstalter för sjöfarten har för innevarande budgetår anvisats på driftbudgeten ett reservationsanslag av 1 570 000 kronor och på kapitalbudgeten ett investeringsanslag av 400 000 kronor.

Sjöfartsstyrelsen hemställer, att till säkerhetsanstalter för sjöfarten under budgetåret 1957/58 anvisas på driftbudgeten 3 879 000 kronor och på kapitalbudgeten 1 125 000 kronor, eller sammanlagt 5 004 000 kronor.

Det är, framhåller departementschefen, ett samhällsintresse av stor vikt att säkerhetsanstalterna för sjöfarten underhålls och utbygges i sådan omfattning att transporterna till sjöss vid våra kuster kan fortgå med all möjlig trygghet och snabbhet. Ett effektivt och tillförlitligt system av säkerhetsanordningar framstår som än mer angeläget, då man beaktar den snabba tekniska utveckling, som äger rum på sjöfartens område och som innebär övergång till allt större, snabbare och mera djupgående fartyg. Det är därför önskvärt att sjöfartsverket — så långt de ekonomiska möjligheterna det tillåter — erhåller resurser för att tillgodose behovet av säkerhetsanstalter. Beträffande de fartyg, som användes i säkerhetstjänsten till sjöss — fryskepp, lotsdistriktsfartyg o. dyl. — gör sig dessutom ett starkt behov gällande i fråga om anordningar för besättningarnas säkerhet och bekvämlighet. Därjämte är det med hänsyn till personalen angeläget att sjöfartsverkets lokaler och tjänstebostäder på land hålles i sådant skick att de uppfyller rimliga krav på modern standard.

Under hänvisning till konstaterade brister i fråga om olika säkerhetsanordningar för sjöfarten har sjöfartsstyrelsen lagt fram vissa planer för en upprustning och effektivisering på ifrågavarande område. Ett genomförande av dessa planer skulle förutsätta en kraftigt ökad medelsanvisning för nästa budgetår. Med hänsyn till nödvändigheten att så vitt möjligt begränsa investeringarna torde enligt departementschefen takten i den tilltänkta upprustningen få hållas väsentligt lägre än styrelsen förutsatt. Departementschefen vill likväl tillstyrka en avsevärd ökning av medelsanvisningen till säkerhetsanstalter för sjöfarten för nästa budgetår och föreslår, att anslagen på driftbudgeten och kapitalbudgeten för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 höjes med 530 000 kronor till 2 500 000 kronor. Av nämnda belopp bör 1 700 000 kronor anvisas på driftbudgeten och återstoden, 800 000 kronor, på kapitalbudgeten.

Vid dispositionen av de äskade anslagen bör beaktas att medel i första hand erfordras för redan pågående arbeten och anskaffningar. Vissa av styrelsen framförda större projekt synes med hänsyn till den begränsade tillgången på medel få uppskjutas eller begränsas. Sålunda torde bl. a. uppförandet av någon av de föreslagna fyrarna samt anskaffningen av ett nytt lotsdistriktsfartyg och ytterligare ett arbetsfartyg få anstå tills vidare. Där emot synes det angeläget, att vissa reparationer av fryskeppen samt de planerade förbättringarna av tjänstebostäderna kommer till stånd. Från

förevarande anslag bör slutligen i mån av tillgång på medel bestridas kostnaderna för erforderlig anskaffning av sådana lotsbåtar, som utom för lots-tjänsten även lämpar sig för sjöräddningsuppgifter. Departementschefen hänvisar härutinnan till vad som från riksdagens sida anförts i samband med godkännande av vissa riktlinjer för sjöräddningsväsendet (SU 170/1956, rskr 362/1956).

Det förutsättes i likhet med vad som f. n. gäller få ankomma på sjöfartsstyrelsen att med beaktande av nyss anförda synpunkter besluta om anslaget disposition. Om riksdagen inte har någon erinran däremot, bör enligt departementschefen Kungl. Maj:t ha befogenhet att fatta beslut om påbörjande av företag, även om de medel som under budgetåret står till förfogande inte förslår att täcka hela kostnaden.

Utskottet. Vid av sjöfartsstyrelsen verkställd översyn rörande förhållandena på här ifrågasvarande område har konstaterats ett starkt behov av ytterligare säkerhetsanordningar samt förbättring av redan befintliga men otidsenliga sådana. Utskottet anser i likhet med departementschefen, att det är ett samhällsintresse av stor vikt, att säkerhetsanstalterna underhållas och utbyggas i en sådan omfattning, att transporter till sjöss vid våra kuster kunna fortgå med all möjlig trygghet och snabbhet. För att tillgodose de mest angelägna behoven erfordras en i förhållande till innevarande budgetår avsevärt ökad medelstildelning.

I förenämnda motioner I: 130 och II: 154 hemställes bl. a., att riksdagen måtte uttala, att vid anslagens fördelning seglationsförhållandena i Botten-viken ägnas särskild uppmärksamhet. Utskottet vill erinra om att sjöfartsstyrelsen i sina anslagsäskanden för nästa budgetår understrukit vikten av att en utbyggnad av säkerhetsanordningarna i de nordliga farvattnen, där eftersläpningen är störst, kommer till stånd. Vid sin behandling av motsvarande anslag föregående år framhöll även utskottet angelägenheten härav. Med hänsyn härtill och då det, såsom departementschefen förutsatt, bör få ankomma på sjöfartsstyrelsen att besluta om anslaget disposition, har utskottet anledning utgå från att behovet av en förbättring av säkerhetsanstalterna utefter norrlandskusten blir inom ramen för tillgängliga medel i möjligaste mån tillgodosett utan särskild åtgärd från riksdagens sida. Motionerna i denna del avstyrkas alltså. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att sjöfartsstyrelsen i sina anslagsäskanden för nästa budgetår beräknat ett belopp av 500 000 kronor för att påbörja anläggandet av en fyr på Dittmansgrund i Bottenhavet i stället för det där befintliga fyrskeppet Grundkallen. Enligt vad utskottet inhämtat är detta företag av hög angelägenhetsgrad.

Oaktat att en betydligt ökad medelsanvisning i förhållande till Kungl. Maj:ts föreliggande förslag vore motiverad, särskilt med hänsyn till förhållandena på norrlandskusten, anser utskottet sig med hänsyn till nödvändigheten av att i möjligaste mån begränsa investeringsverksamheten icke berett frångå detsamma. Detta innebär, att anslagen på drift- och kapitalbudgeter-

na för ifrågavarande ändamål höjas med 130 000 respektive 400 000 kronor till 1 700 000 respektive 800 000 kronor. Utskottet vill tillstyrka, att Kungl. Maj:t meddelas befogenhet att fatta beslut om påbörjande av företag, även om de medel, som under nästa budgetår stå till förfogande, icke förslå att täcka hela kostnaden.

Av det anförda följer, att utskottet avstyrker motionerna I: 128 och II: 145, I: 129 och II: 146 samt I: 130 och II: 154, sistnämnda båda motioner såvitt avser medelsanvisningen.

I motionerna I: 296 och II: 302 har yrkats, att ett engångsanslag av 40 000 kronor anvisas för uppförandet av en radiofyr på norra udden av Marstrandsön. Enligt vad utskottet inhämtat har någon framställning härom icke gjorts hos sjöfartsstyrelsen, som sålunda icke prövat vare sig behovet ur nautisk synpunkt av en sådan anläggning eller kostnadsfrågan. Utskottet kan därför icke förorda medel för ändamålet, varför ifrågavarande motioner avstyrkas.

Beträffande anslaget på kapitalbudgeten till säkerhetsanstalter för sjöfarten samt de i anledning av detta anslag väckta, under förevarande punkt behandlade motionerna I: 129 och II: 146 gör utskottet hemställan i sitt denna dag avgivna utlåtande nr 81.

Med avseende å nu förevarande anslag hemställer utskottet,

a) att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 128 och II: 145, I: 130 och II: 154, sistnämnda båda motioner såvitt avser medelsanvisningen, samt I: 296 och II: 302, till *Säkerhetsanstalter för sjöfarten* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 700 000 kronor;

b) att motionerna I: 130 och II: 154, i vad de icke behandlats under a), icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

65:o) *Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67, s. 124—126) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 98 200 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört å nionde huvudtiteln med ett belopp av 85 000 kronor.

För underhåll och drift av fiskefyrar m. m. beräknas för nästa budgetår 12 500 kronor. Vidare föreslås att fyrbelysningen på ensfyrarna Tjurkö övre och nedre förstärkes samt att en mistsignalanläggning anskaffas vid Hörviks fiskehamn. För dessa ändamål beräknas 5 000 respektive 7 000 kronor.

För radiofyranläggning på Klövningarna beräknas, utöver tidigare beviljade medel, ytterligare 91 000 kronor.

Då av reservationen på anslaget från föregående budgetår ett belopp av ca 17 300 kronor ej är disponerat, kan detsamma användas för nu berörda

ändamål. Anslaget för nästa budgetår bör alltså uppföras med 98 200 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot den verkställda anslagsberäkningen och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 98 200 kronor.

66:o) **Motioner om anslag till bidrag för installation av radiotelefon å mindre handelsfartyg.** I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Rikard Svensson m. fl.* (I: 24) och den andra inom andra kammaren av herr *Johansson i Öckerö m. fl.* (II: 11), har hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1957/58 under tionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor, att användas såsom bidrag för installation av radiotelefon å handelsfartyg under 300 ton.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 11.

Utskottet. Ur sjöfartssäkerhetssynpunkt är det givetvis av stor betydelse, att fartyg äro utrustade med radiotelefon. Härigenom ha de möjligheter att i nödsituationer få förbindelse med radiostationer i land eller med andra fartyg och på så sätt kunna erhålla hjälp. Vad beträffar fiskefartyg bidrager staten sedan flera år tillbaka med visst belopp per radiotelefoninstallation. I de föreliggande motionerna, som uteslutande avse handelsfartyg under 300 ton, har yrkats, att för dessa fartygs vidkommande statsbidrag bör utgå ej endast för dylik installation utan även för årlig hyreskostnad till televerket. Utskottet anser, att det i motionerna berörda spörsmålet är av beskaffenhet att böra närmare prövas.

Såsom av motionerna framgår har hos sjöfartsstyrelsen gjorts framställning om lämpliga åtgärder till förbättring av de rådande förhållandena beträffande de smärre handelsfartygens utrustning med radiotelefon. Utskottet har under hand inhämtat, att i anslutning till denna framställning pågå inom styrelsen övertväganden rörande utvidgad skyldighet för såväl handels- som fiskefartyg att vara utrustade med radiotelefon. Erinras må, att den undre gränsen för denna skyldighet för närvarande ligger vid 500 ton. Det synes utskottet lämpligt, att i samband med dessa övertväganden även frågan om statsbidrag för radiotelefoninstallation upptages till behandling, helst som en dylik installation utgör ett led i den säkerhetstjänst till sjöss, beträffande vilken staten har huvudansvaret. Med hänsyn till det anförda har utskottet anledning förutsätta, att Kungl. Maj:t liksom sjöfartsstyrelsen ägnar den i motionerna berörda frågan särskild uppmärksamhet.

Av det anförda följer, att utskottet icke nu är berett tillstyrka, att anslag anvisas för här ifrågakvarande ändamål.

Utskottet hemställer,

att motionerna I: 24 och II: 11 icke må av riksdagen bifallas.

67:o) **Viss utrustning för statlig sjöräddningsverksamhet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 68, s. 126—128) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

Sjöfartsstyrelsen har i sin petitaframställning för nästa budgetår (skr. 27/8 1956) lagt fram ett detaljerat förslag till organisation av det statliga sjöräddningsväsendet. Vidare har styrelsen framlagt en femårsplan för anskaffning av materiel m. m. för sjöräddningsverksamheten till en sammanlagd kostnad av 4 545 000 kronor. Styrelsen hemställer, att av detta belopp 910 000 kronor anvisas under ett särskilt anslag för budgetåret 1957/58.

Mot sjöfartsstyrelsens förslag angående organisationen av den statliga sjöräddningsverksamheten har departementschefen i princip icke något att erinra. Det förutsättes få ankomma på styrelsen att vidtaga de åtgärder, som erfordras för planens genomförande. Departementschefen förutsätter, att detta kommer att ske under samråd med de övriga statliga myndigheter m. fl., som medverkar i sjöräddningstjänsten, samt med sjöräddningssällskapet.

Såsom förutsatts vid utformningen av de allmänna riktlinjer för sjöräddningsväsendet, vilka godkänts av riksdagen, bör för den statliga verksamheten på ifrågavarande område disponeras den båtmateriel, som står till förfogande för bl. a. lotsningstjänsten. Vid nyanskaffning av dylik båtmateriel bör självfallet, där så finnes påkallat, tillses att materielen såvitt möjligt blir lämpad även för sjöräddningsföretag. Kostnaderna bör emellertid i princip bestridas av medel, som i vanlig ordning anvisas för anskaffning av båtar för statens behov. Vad angår sjöfartsverket synes därvid närmast anslaget till säkerhetsanstalter för sjöfarten komma i fråga. Någon särskild medelsanvisning över riksstaten för nämnda ändamål kan departementschefen sålunda icke tillstyrka.

Frågan om anskaffning av radarmateriel speciellt för sjöräddningstjänsten torde enligt departementschefen böra anstå tills vidare i avvaktan på närmare erfarenheter beträffande användningen av redan förefintlig dylik materiel.

Vad angår övrig utrustning för den statliga sjöräddningsverksamheten finner departementschefen, i likhet med styrelsen, att nuvarande raketmateriel bör moderniseras. Likaså bör radiotelefonanläggningar anskaffas i den omfattning, som kan anses erforderlig med hänsyn till behovet av goda förbindelser mellan olika enheter inom sjöräddningstjänsten. För nu angivna ändamål föreslår departementschefen, att ett belopp av sammanlagt 50 000 kronor anvisas för nästa budgetår. Den föreslagna medelsan-

visningen bör upptagas under ett särskilt reservationsanslag till viss utrustning för statlig sjöräddningsverksamhet. Det förutsättes få ankomma på sjöfartsstyrelsen att närmare besluta, hur anslaget skall fördelas mellan de angivna ändamålen.

Utskottet. I likhet med departementschefen har utskottet i princip icke något att erinra mot sjöfartsstyrelsens förslag angående organisationen av den statliga sjöräddningsverksamheten.

Utskottet, som ansluter sig till vad departementschefen i övrigt anfört under förevarande punkt, finner sig böra tillstyrka den äskade medelsanvisningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Viss utrustning för statlig sjöräddningsverksamhet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

68:o) *Statens isbrytarverksamhet.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 69 s. 128—131) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 3 108 400 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3 173 000 kronor.

Marinförvaltningen och sjöfartsstyrelsen föreslår, att anslaget för nästa budgetår sänkes med 314 600 kronor till 2 858 400 kronor. Departementschefen anser, att anslaget bör nedräknas med ett nettobelopp av 514 600 kronor.

Statsisbrytarna bemannas med befäl och manskap från marinen. Kostnaderna för avlöningar till denna personal bestrides f. n. — med undantag för löner åt officerare i flottans reserv — från anslag under fjärde huvudtiteln. Reservofficerarnas löner samt de förmåner utöver lön, som tillkommer isbrytarpersonalen i form av bl. a. beredskaps-, isbrytar- och sjötillägg, bestrides emellertid från förevarande anslag. Då den statliga isbrytningen huvudsakligen betjänar den civila sjöfarten, synes det departementschefen motiverat, att kostnaderna för verksamheten i princip belastar förevarande anslag. Departementschefen anser sålunda, att från och med nästa budgetår jämväl avlöningarna till fast anställda officerare, underofficerare och underbefäl — under den tid dessa tages i anspråk för isbrytarverksamheten — bör bestridas från sistnämnda anslag. Dessa avlöningskostnader beräknas uppgå till ca 450 000 kronor för år. Vid beräkningen av detta belopp har förutsatts, att under en normal isbrytarsäsong av sex månader användes två statsisbrytare under hela perioden och ytterligare en under hälften av säsongen. I beloppet ingår därjämte kostnaderna för personal för rustning och fortlöpande tillsyn av fartygen.

I anledning av vad sålunda föreslagits bör anslaget för nästa budgetår uppföras med $(3\,173\,000 - 514\,600 + 450\,000 =) 3\,108\,400$ (— 64 600) kronor.

Utskottet. På av departementschefen anförda skäl tillstyrker utskottet, att från och med nästa budgetår jämväl avlöningarna till fast anställda officerare, underofficerare och underbefäl — under den tid dessa tagas i anspråk för isbrytarverksamheten — bestridas från förevarande anslag.

Mot den verkställda anslagsberäkningen har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Statens isbrytarverksamhet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 3 108 400 kronor.

69:o) **Anskaffning av en ny statsisbrytare.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 70, s. 131 och 132) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 15 605 000 kronor.

Anslaget avser medelsanvisning till den nya statsisbrytaren Oden, som är under byggnad vid Wärtsilä-koncernen i Helsingfors. Köpeskillingen för Oden exklusive framdrivningsmaskiner och viss annan utrustning utgör enligt leveranskontraktet 27 952 000 kronor.

Isbrytaren Odens framdrivningsmaskineri m. m. skall enligt vad som införts i prop. 144/1955 anskaffas av marinförvaltningen från vissa företag i Sverige. Totalkostnaden för dessa anskaffningar beräknas till 14 048 000 kronor. De sammanlagda kostnaderna för hela det nya fartyget kan sålunda uppskattas till 42 milj. kronor. Oden beräknas vara leveransklar i slutet av år 1957.

Under ifrågavarande anslag har för budgetåren 1954/55, 1955/56 och 1956/57 anvisats sammanlagt 12 miljoner kronor, vilket belopp i sin helhet avser marinförvaltningens anskaffningar i Sverige.

Marinförvaltningen hemställer, att under anslaget för budgetåret 1957/58 anvisas 15 605 000 kronor. Av beloppet hänför sig 13 557 000 kronor till delikvider, som enligt leveranskontraktet förfaller till betalning under nästa budgetår, samt 2 048 000 kronor till återstoden av marinförvaltningens anskaffningar i Sverige.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:t förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Anskaffning av en ny statsisbrytare* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 15 605 000 kronor.

70:o) **Driftkostnader för mät- och avmagnetiseringsstationer.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 71, s. 132—134) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 420 000 kronor.

Då mät- och avmagnetiseringsstationerna numera i jämförelsevis ringa utsträckning utnyttjas av handelsflottan har frågan om organisationen av

stationerna och deras verksamhet samt medelsanvisningen för ändamålet tagits under överbäggande. Därvid har beaktats den alltjämt bestående minfaran, vilken föranlett ett inför internationellt forum gjort uttalande av innebörd att handelsfartygen ännu för någon tid bör tillräddas verkställa viss avmagnetisering. Vidare ingår frågan om handelsfartygens minskydd genom bl. a. avmagnetisering såsom ett viktigt led i det problemkomplex avseende handelsflottans beredskap, som efter förslag av chefen för marinen gjorts till föremål för särskild utredning enligt Kungl. Maj:ts nyligen givna be-myndigande.

Med hänsyn till nu angivna omständigheter och i avvaktan på resultatet av den nyss igångsatta utredningen anser departementschefen sig icke kunna förorda, att mät- och avmagnetiseringsstationerna helt avföres från handelsdepartementets verksamhetsområde. För att emellertid, såvitt angår utgifterna under tionde huvudtiteln, de besparingar skall kunna göras, som med hänsyn till handelsflottans f. n. ringa utnyttjande av stationerna synes motiverade, föreslår departementschefen, att från förevarande anslag skall bestridas kostnader allenast i den utsträckning, som kan vara betingad av att stationerna hållas i beredskap för handelsflottans räkning. Dessa kostnader torde med ledning av de från marinförvaltningens minbyrå erhållna uppgifterna kunna beräknas till omkring 200 000 kronor för år. Från anslaget bör härjämte under en avvecklingsperiod utgå skäliga ersättningar till friställd personal, som icke omedelbart kunnat omplaceras. I vad mån dylika ersättningar kan komma i fråga finner departementschefen icke nu möjligt att bedöma; departementschefen förutsätter, att anslaget skall få överskridas om så blir nödvändigt för att täcka dylika kostnader. Anslaget bör alltså för nästa budgetår uppföras med ett belopp av 200 000 kronor.

Därest på grund av marinens behov av att taga någon mät- och avmagnetiseringsstation i anspråk ytterligare medelsanvisning visar sig erforderlig, förutsattes denna skola ske från anslag under fjärde huvudtiteln.

Utskottet. I sitt av föregående års riksdag godkända utlåtande nr 94 framhöll utskottet behovet av en översyn av statsverkets organisation beträffande mät- och avmagnetiseringsstationerna. Denna översyn har nu givit vid handen, att ifrågavarande stationer i tämligen ringa utsträckning utnyttjas av handelsflottan. Utskottet vill därför tillstyrka, att från förevarande anslag skola bestridas kostnader allenast i den utsträckning, som kan vara betingad av att stationerna hållas i beredskap för handelsflottans räkning. Till följd härav torde anslaget för nästa budgetår kunna nedräknas med 220 000 kronor till 200 000 kronor.

Vad departementschefen i övrigt i anslutning till anslagsberäkningen anför har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Driftkostnader för mät- och avmagnetiseringsstationer* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

71:o) **Kostnader för handelssjöfartens dirigerings**. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, s. 134 och 135), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för handelssjöfartens dirigerings* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

72:o) **Mättnings- och rekognosceringsverksamhet**. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 73, s. 135—139) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 176 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 856 000 kronor.

Sjöfartsstyrelsen hemställer, att medelsanvisningen till sjömättningsverksamhet för nästa budgetår ökas med sammanlagt 1 970 000 kronor. Yrkanterna avser ett flertal ändamål och ansluter sig till en inom styrelsen utarbetad plan, vilken innefattar åtgärder för en intensifiering och upprustning inom sjömättningsverksamheten. I likhet med sjöfartsstyrelsen finner departementschefen behov föreligga av intensifiering av sjömättningsverksamheten. Departementschefen kan emellertid tillstyrka ökad medelsanvisning över riksstaten allenast för de ändamål, som i nuvarande läge framstår såsom alldeles särskilt angelägna. Hit räknar departementschefen av styrelsen föreslagna renoverings- och reparationsarbeten på vissa nu förefintliga sjömättningsfartyg. Av det av styrelsen äskade beloppet torde hälften eller 220 000 kronor böra anvisas för nästa budgetår. Då det vidare synes vara av vikt att sjömättningsarbetet på längre sikt rationaliseras genom förbättring av hjälpmedel och metoder biträder departementschefen styrelsens förslag om anvisande av 25 000 kronor för viss utrednings- och försöksverksamhet. Till följd av inträffade prisstegringar bör i enlighet med styrelsens förslag posten till fältarbeten till sjöss höjas med 20 000 kronor. För rustning och underhåll m. m. föreslår departementschefen, att ytterligare 50 000 kronor anvisas för att kompensera kostnadsökningar samt för att möjliggöra bättre underhåll av båtar och annan materiel. Beträffande posten till komplettering av båtmateriel kan departementschefen ej tillstyrka större uppräkningsän än med 5 000 kronor.

Styrelsens förslag om medelsanvisning för en förlängning av sjömättnings-säsongen är departementschefen ej beredd att biträda. Ej heller kan departementschefen förorda att medel anvisas över riksstaten för nästa budgetår för en utökning av antalet sjömättningsenheter eller för anskaffning av ytterligare instrumentutrustning för sjömätningen. Frågan om ytterligare medel för anskaffning av ett nytt sjömättningsfartyg såsom ersättning för Svalan bör enligt departementschefen anstå i avvaktan på resultatet av omprojekteringen av det planerade fartyget. Med hänsyn därtill föreslås icke någon medelsanvisning för nästa budgetår under reservationsanslaget till Nybyggnad av sjömättningsfartyg.

Med hänsyn till vad nu förordats bör anslaget till mättnings- och rekognosceringsverksamhet för nästa budgetår höjas med 320 000 kronor och sålunda upptagas med 1 176 000 kronor.

Utskottet. Enligt vad sjöfartsstyrelsen framhållit äro stora delar av de svenska kust- och utsjöområdena samt de segelbara inlandsvattnen icke mätta på ett enligt nutida krav tillfredsställande sätt. Ej minst gäller detta norrlandsfarvattnen, där eftersläpningen är störst. Det nuvarande osäkra hydrografiska underlaget för sjökorten innebär givetvis allvarliga olycksrisker. Det framstår därför för utskottet som en angelägenhet av vikt, att sjömättningsverksamheten intensifieras. Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär en uppräknig av anslaget med 320 000 kronor. Även om en betydligt ökad medelsanvisning enligt vad sjöfartsstyrelsen framhållit vore befogad, anser utskottet sig dock i rådande ekonomiska läge icke böra frånga förslaget i fråga.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Mättnings- och rekognosceringsverksamhet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 176 000 kronor.

73:o) **Bidrag till internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, s. 139), innebärande en av belastningen föranledd anslagshöjning av 25 000 kronor, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Bidrag till internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

74:o) **Bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel. Bidrag till internationella hydrografiska byrån.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 75 och 76, s. 140), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1957/58 anvisa

- a) till *Bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel* ett förslagsanslag av 13 000 kronor;
- b) till *Bidrag till internationella hydrografiska byrån* ett förslagsanslag av 23 000 kronor.

Hamnar och farleder

75:o) **Bidrag till handelshamnar och farleder.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 77, s. 140—144) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 000 000 kronor.

Sjöfartsstyrelsen hemställer, att anslaget höjes med 1 000 000 kronor.

Departementschefen har anmält en av hamnbidragsutredningen den 30 december 1955 avlämnad promemoria med förslag till ekonomiskt stöd åt handelshamnar och farleder.

I likhet med hamnbidragsutredningen samt flertalet av de över utredningens förslag hörda myndigheterna och organisationerna är departementschefen av den uppfattningen, att hamnarna i princip bör vara ekonomiskt självbärande. I enlighet härmed anser departementschefen att hamntaxepolitiken för framtiden bör följa kostnadsutvecklingen på ett mera realistiskt sätt än hittills. Hamnavgifterna bör sålunda anpassas så att kostnaderna för drift och underhåll samt för sådana utbyggnader, som befinner sig nödvändiga ur trafiksynpunkt, kommer att bäras av trafikanterna. Med tillämpning av nu angivna lönsamhetsprincip i förening med en mera realistisk taxepolitik torde som regel ekonomiskt stöd från statens sida i fortsättningen inte böra förekomma. I överensstämmelse med utredningens förslag bör emellertid vissa undantag göras från denna huvudregel. Sålunda synes det departementschefen motiverat, att staten ekonomiskt stödjer sådana hamnbyggnadsföretag som bedömes vara angelägna av lokaliserings- eller beredskapsskäl eller är avsedda att skapa sysselsättningsobjekt vid arbetslöshet. Därjämte bör i enlighet med vad sjöfartsstyrelsen förordat statligt ekonomiskt stöd ifrågakomma också till sådana mindre hamnar, som inte kan finansiera en med hänsyn till vederbörande hamns upplandsfunktioner angelägen utbyggnad utan att höja hamnavgifterna till en oskäligt hög nivå. I fråga om på vad sätt det ekonomiska stödet från staten lämpligen bör utgå i nu nämnda fall finner departementschefen vissa skäl tala för den anordning med utjämningsbidrag och lånegivning, som föreslagits av utredningen. Med hänsyn bl. a. till risken för att ifrågavarande system kan visa sig medföra vissa svårigheter såväl vid den sakliga bedömningen av anspråken på stöd som i administrativt hänseende vill departementschefen emellertid av praktiska skäl — i likhet med bl. a. sjöfartsstyrelsen — föreslå att den hittillsvarande ordningen med anläggningsbidrag bibehålles för de fall då enligt vad nyss anförts statligt stöd bör komma i fråga. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att pröva vilka beforeheter sjöfartsstyrelsen i egenskap av taxemyndighet bör erhålla för att praktiskt kunna följa nu angivna riktlinjer för den statliga hamnpolitiken.

Vad härefter beträffar storleken av förevarande anslag är departementschefen — med hänsyn till nödvändigheten att begränsa utgifterna för investeringsändamål — inte beredd tillstyrka av sjöfartsstyrelsen föreslagen ökad medelsanvisning. Anslaget bör för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp, 2 miljoner kronor.

Utskottet har icke funnit något vara att erinra mot de föreslagna riktlinjerna för den statliga hamnpolitiken. Statligt stöd åt hamnbyggnadsföretag bör alltså utgå endast i de fall, då dylika företag bedömas vara angelägna

av lokaliserings- eller beredskapsskäl eller äro avsedda att skapa sysselsättningsobjekt vid arbetslöshet. Samma bör också gälla sådana mindre hamnar, som icke kunna bekosta en med hänsyn till vederbörande hamns upplandsfunktioner angelägen utbyggnad utan att höja hamnavgifterna till en oskäligt hög nivå.

I fråga om formerna för statens ekonomiska stöd finner utskottet sig på av departementschefen anförda skäl böra tillstyrka, att den hittillsvarande ordningen med anläggningsbidrag bör i förekommande fall bibehållas.

Mot den föreslagna medelsanvisningen för nästa budgetår har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till handelshamnar och farleder* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

76:o) Statliga farledsarbeten. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 78, s. 144 och 145) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Hermansson* och *Karl Andersson* (I: 295) och den andra inom andra kammaren av herr *Johansson* i Torp *m. fl.* (II: 205) hemställts, att riksdagen måtte till statliga farledsarbeten för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anført till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 205.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 50 000 kronor.

Sjöfartsstyrelsen hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp, 50 000 kronor. De äskade medlen avses för fortsatta projekteringsarbeten och eventuellt mindre utbyggnader av statliga farleder.

Sjöfartsstyrelsen har numera övertagit den utredning rörande en genomgående inomskärsfarled från Strömstad till Göteborg, som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anbefallts verkställa. Återstående projekteringsarbeten avseende farleden beräknas av sjöfartsstyrelsen kunna utföras under innevarande budgetår.

I överensstämmelse med sjöfartsstyrelsens förslag föreslår departementschefen, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp.

Utskottet. På förslag av sjöfartsstyrelsen har departementschefen räknat med oförändrad medelsanvisning för nästa budgetår. Motionsvis har emellertid yrkats, att anslaget höjes med 450 000 kronor för fördjupning av Toftösund.

Utskottet vill erinra om att såväl 1955 som 1956 års riksdagar avslagit motioner av samma innehåll som de nu föreliggande. Vid sin behandling av

motsvarande motioner föregående år framhöll utskottet, att utskottet icke ville bestrida, att det i motionerna förordade projektet skulle bli till nytta för kusttrafiken i Bohuslän. I en tid, då allvarliga ansträngningar måste göras för att på alla områden inom samhällslivet i möjligaste mån begränsa investeringsverksamheten, kunde utskottet emellertid icke finna, att ifrågasvarande projekt borde ha företräde framför många viktiga arbeten, som av angivna skäl måst eftersättas.

Under hänvisning till utskottets föregående år sålunda gjorda uttalande finner utskottet sig med avstyrkande av de föreliggande motionerna böra biträda Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 295 och II: 205, till *Statliga farledsarbeten* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

77:o) **Byggande av fiskehamnar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 79, s. 145 och 146) att till ifrågasvarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels en inom andra kammaren av herrar *Svensson* i Stenkyrka och *Börjesson* väckt motion (II: 96), vari hemställts, att riksdagen måtte till Byggande av fiskehamnar för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 3 500 000 kronor,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Nilsson* i Bästekille väckt motion (II: 363), vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att av de medel, som anvisas under anslaget till Byggande av fiskehamnar för budgetåret 1957/58 erforderligt belopp utgår till istånd-sättande av hamnen i Abbekås.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3 000 000 kronor.

Anslaget disponeras för bidrag enligt kungörelsen den 17 juni 1948 (nr 525) angående statsbidrag till byggande av fiskehamnar. Enligt kungörelsen kan dylikt bidrag beviljas bl. a. kommuner, aktiebolag eller ekonomisk förening med som regel högst 90 procent av den verkliga kostnaden för ifrågasvarande byggnadsarbete.

Sjöfartsstyrelsen (skr. 27/8 1956) hemställer att anslaget — i avvaktan på slutförandet av pågående översyn av 1944 års fiskehamnsutredningsbetänkande — för nästa budgetår får utgå med oförändrat belopp, 3 000 000 kronor.

Statskontoret föreslår, att anslaget begränsas till 2 miljoner kronor med hänsyn till storleken av den under anslaget förefintliga reservationen.

Departementschefen föreslår, att anslaget i enlighet med sjöfartsstyrelsens förslag för nästa budgetår uppföres med ett oförändrat belopp av 3 000 000 kronor.

Under denna punkt erinrar departementschefen om att 1954 års riksdag (motion I: 380 och II: 404, JU 19, rskr 200) anhållit, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder i syfte att möjliggöra iordningställande av en fiskehamn vid Hallshuks fiskeläge på Gotland. I anledning av uppdrag av Kungl. Maj:t har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen den 28 november 1955 överlämnat två förslag till hamnanläggning i Hallshuk, det ena kostnadsberäknat till 625 000 kronor och det andra till 1 milj. kronor. I en av Hallshuks hamnförening u. p. a. år 1953 gjord ansökning har kostnaderna för en liknande anläggning uppskattats till ca 400 000 kronor. Förklaringen till de i styrelsens förslag höga kostnaderna är att Hallshuk är beläget på Gotlands mot havet helt oskyddade nordkust, där förutsättningarna för en hamnanläggning är mycket dåliga. Av styrelsens utredning framgår också, att en eventuell hamn i Hallshuk inte kommer att kunna anlöpas i hårt väder. — Hallshuks hamnförening har den 8 december 1955 anhållit om statsbidrag avseende det dyrare av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag. I yttrande över föreningens ansökning har fiskeristyrelsen ansett det mindre troligt, att det begärda hamnbygget — såsom åsyftat — i och för sig skulle locka ett större antal fiskare att mera regelbundet använda hamnen. En kraftigare utveckling av fisket på platsen, som kan motivera en så dyrbar hamnanläggning som den föreslagna, synes enligt fiskeristyrelsen åtminstone osäker.

Med hänsyn till vad som framkommit vid utredningen av ifrågavarande ärende och under hänvisning till vad departementschefen den 20 mars 1956 anfört vid besvarande av en interpellation i ämnet anser departementschefen sig inte kunna tillstyrka, att statsbidrag utgår till anläggande av den föreslagna fiskehamnen i Hallshuk.

Utskottet. Vid sin behandling av motsvarande anslag föregående år uttalade utskottet, att utskottet vore väl medvetet om att utbyggnaden av landets fiskehamnar hållits tillbaka under senare år och att därför de från fiskarbefolkningen allt starkare framförda kraven på effektiva och snara åtgärder på ifrågavarande område vore väl befogade. Med hänsyn härtill och i enlighet med ett motionsvis gjort yrkande beslöt riksdagen att för innevarande budgetår höja anslaget med 300 000 kronor utöver Kungl. Maj:ts då föreliggande förslag.

Även om skäl tala för en ytterligare höjning av anslaget anser utskottet sig dock icke böra frågå sjöfartsstyrelsens av departementschefen tillstyrkta förslag, att anslaget i avvaktan på slutförandet av pågående översyn av det av 1944 års fiskehamnutredning framlagda betänkandet uppföres med oförändrat belopp. Härav följer, att utskottet avstyrker motionen II: 96.

Med anledning av det i motionen II: 363 gjorda yrkandet vill utskottet framhålla, att sjöfartsstyrelsen på uppdrag av Kungl. Maj:t har att efter

samråd med berörda länsstyrelser verkställa översyn av den av 1948 års riksdag i princip godkända femårsplanen för byggande av fiskehamnar med avseende på hamnföretagens angelägenhetsgrad och utförande samt att i samband därmed göra en uppskattning av kostnaderna i aktuella priser för genomförande av den reviderade planen. Enligt vad utskottet inhämtat ha Abbekås hamnstyrelse och Abbekås fiskareförening i skrivelse till Kungl. Maj:t den 15 september 1956 anhållit om statsbidrag till förbättringsarbeten i hamnen, avseende uppgrävning av densamma och viss utbyggnad av yttre hamnbassängen. I yttrande över denna skrivelse har sjöfartsstyrelsen framhållit bl. a., att styrelsen hade för avsikt att i samband med undersökningsförrättningar i andra skånehamnar låta uppgöra förslag till erforderliga förbättringsarbeten i Abbekås hamn. Genom beslut den 8 mars 1957 har Kungl. Maj:t funnit ifrågavarande ansökan ej föranleda annan åtgärd än att densamma skulle överlämnas till sjöfartsstyrelsen för att tagas i övervägande dels — i vad ärendet avsåg erforderliga fortlöpande uppmuddringsarbeten — vid den fortsatta handläggningen av frågan om sådana arbeten, dels ock beträffande övriga förbättringsarbeten vid fullföljande av styrelsens förenämnda utredningsuppdrag.

Då den i motionen väckta frågan alltså är föremål för prövning, torde motionen icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hemställer,

a) att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 96, till *Byggande av fiskehamnar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor;

b) att motionen II: 363 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

78:o) Underhåll och drift av statens fiskehamnar och farleder. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 80, s. 146 och 147), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Underhåll och drift av statens fiskehamnar och farleder* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 180 000 kronor.

79:o) Bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 81 s. 147 och 148) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Hesselbom m. fl.* (I: 66) och den andra inom andra kammaren av herr *Andreasson m. fl.* (II: 71), hemställts, att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med 1 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen I: 66.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 700 000 kronor.

Med detta anslag — som för första gången anvisades för budgetåret 1935/36 — har avsetts att såsom kollektiv restitution för erlagd bensinskatt disponera automobilskattemedel för ändamål, som tjänar den mindre sjöfartens intressen.

Sjöfartsstyrelsen hemställer, att anslaget höjes med 300 000 kronor till 1 000 000 kronor, att såsom hittills avräknas mot automobilskattemedlen, och anför till stöd härför följande.

Frågan om den skäligen storleken av detta anslag utredes f. n. inom sjöfartsstyrelsen. Styrelsen fullföljer därvid den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen på Kungl. Maj:ts uppdrag igångsatta utredningen rörande storleken av den mindre sjöfartens bensinförbrukning samt angående den därpå belöpande bensinskatten. Utredningen beräknas kunna vara slutförd under första halvåret 1957. Redan nu har emellertid kunnat konstateras, att motorbåtarnas andel av den totala bensinförbrukningen inom landet motsvarar ett betydligt högre belopp än de 700 000 kronor, som under vart och ett av de senaste två budgetåren anvisats under förevarande anslag. Trots att utredningen ännu inte är slutförd, vill styrelsen på basis av nu föreliggande uppgifter och med hänsyn till det stora antal välgrundade framställningar om bidrag från anslaget förordas, att detsamma för budgetåret 1957/58 upptages med 1 milj. kronor.

Statskontoret föreslår, att anslaget begränsas till 600 000 kronor med hänsyn till storleken av den under anslaget förefintliga reservationen.

Sveriges Motorbåts Union har beräknat, att den på den mindre skeppsfarten belöpande bensinskatten uppgår till 2,3 miljoner kronor och hemställt, att förevarande anslag uppräknas till lägst detta belopp. Dessutom har unionen anhållit, att gällande bestämmelser om bidrag från anslaget jämkas i vissa avseenden.

I avvaktan på resultatet av pågående utredning anser departementschefen sig icke böra tillstyrka någon höjning av anslaget. Detta bör för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp, 700 000 kronor. Den av motorbåtsunionen gjorda framställningen om viss ändring av bestämmelserna om bidrag från anslaget, förutsattes få prövas i samband med utredningen.

Utskottet. Frågan om den skäligen storleken av detta anslag utredes för närvarande inom sjöfartsstyrelsen. Även om, såsom styrelsen framhållit, det redan nu kunnat konstateras, att motorbåtarnas andel av den totala bensinförbrukningen inom landet motsvarar ett betydligt högre belopp än de 700 000 kronor, som under vart och ett av de senaste två budgetåren anvisats under förevarande anslag, anser utskottet sig liksom departementschefen dock icke böra i avvaktan på resultatet av pågående utredning tillstyrka någon höjning av anslaget. Utskottet kan alltså icke biträda det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 66 och II: 71, till *Bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Övriga sjöfartsändamål

80:o) **Handelsflottans pensionsanstalt: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82, s. 148—150), innebärande en av automatiska kostnadsändringar föranledd anslagshöjning av 2 800 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för handelsflottans pensionsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

Utgifter

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	26 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	4 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	19 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	12 800
	<hr/>
	Summa kronor 63 100

Särskilda uppbördsmedel

Räntor å förvaltningskostnadsfonden samt bötesandelar	9 000
	<hr/>

Nettoutgift kronor 54 100

b) till *Handelsflottans pensionsanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 54 100 kronor.

81:o) **Handelsflottans pensionsanstalt: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83, s. 150), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Handelsflottans pensionsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 7 600 kronor.

82:o) Statens skeppsprovninganstalt: Avlöningar. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 84, s. 150—153) att dels godkänna av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för statens skeppsprovninganstalt, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens skeppsprovninganstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Statens skeppsprovninganstalt: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 558 400 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 517 700 kronor.

I överensstämmelse med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör befattningen som driftsingenjör, så länge den nuvarande befattningshavaren innehar tjänsten, vara placerad i Cp 13 och benämnas avdelningschef, en tjänst som förste verkmästare i Ce 19 uppflyttas till Ce 21 och en tjänst som tekniker i Ce 17 till Ce 19. De sistnämnda två tjänsterna hör därvid, som chefen för civildepartementet föreslagit, erhålla benämningarna verkmästare respektive mättekniker. De nu nämnda lönegradsändringarna medför ett ökat medelsbehov av 10 800 kronor. Enligt vad under hand meddelats, har modellmakarna numera övergått till anställning med avlöning enligt kollektivavtal. Detta föranleder en uppräknig av anslaget med 11 400 kronor. Arvodet till anstaltens biträde i administrativa och kamerala angelägenheter föreslås höjt med 300 kronor. För löneklassändringar och rörligt tillägg beräknas 2 200 respektive 16 000 kronor.

För nästa budgetår torde anslaget i överensstämmelse med vad här anförts böra uppräknas med 40 700 kronor.

I personalförteckningen för skeppsprovninganstalten bör tjänsten som driftsingenjör i Cp 5 ändras till avdelningschef i Cp 13.

Utskottet. Under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, tillstyrker utskottet av departementschefen framlagda förslag till personalförändringar och anslagsberäkningar.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens skeppsprovninganstalt, som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1957;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens skeppsprovninganstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	57 200
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	3 300
3. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	172 100
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	237 400
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	88 400

Summa kronor 558 400

c) till *Statens skeppsprovninganstalt: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 558 400 kronor.

83:o) *Statens skeppsprovninganstalt: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 85, s. 154), innebärande en av belastningen föranledd anslagshöjning av 7 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skeppsprovninganstalt: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 92 100 kronor.

84:o) *Statens skeppsprovninganstalt: Utrustning*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86, s. 154 och 155), innebärande medelsanvisning för anskaffning av viss utrustning till vågalstraren vid skeppsprovninganstalten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skeppsprovninganstalt: Utrustning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 kronor.

85:o) *Statens sjöhistoriska museum: Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87, s. 155—157), innebärande en av automatiska kostnadsändringar föranledd anslagshöjning av 7 400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens sjöhistoriska museum, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	86 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	95 400
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	47 600

Summa kronor 229 000

b) till *Statens sjöhistoriska museum: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 229 000 kronor.

86:o) **Statens sjöhistoriska museum: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 88, s. 157 och 158), innebärande en anslagshöjning av 4 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens sjöhistoriska museum: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 42 400 kronor.

87:o) **Statens sjöhistoriska museum: Underhåll och ökning av samlingarna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 89, s. 158), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens sjöhistoriska museum: Underhåll och ökning av samlingarna* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 3 500 kronor.

88:o) **Bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader. Läkarundersökning av sjöfolk.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 90 och 91, s. 158 och 159), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1957/58 anvisa

a) till *Bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader* ett anslag av 256 000 kronor;

b) till *Läkarundersökning av sjöfolk* ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

89:o) **Beredande av lägre biljettkostnader för sjöfolk vid vissa resor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92, s. 159), innebärande en av belastningen föranledd anslagshöjning av 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Beredande av lägre biljettkostnader för sjöfolk vid vissa resor* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 kronor.

90:o) **Avsättning till handelsflottans välfärdsfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 93, s. 159 och 160), innebärande en av belastningen föranledd anslagshöjning av 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avsättning till handelsflottans välfärdsfond* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 320 000 kronor.

91:o) **Bidrag till Suezkanaltrafikanternas organisation.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 95, s. 160—162) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

Vid en internationell konferens hösten 1956 utarbetades en deklARATION rörande upprättandet av en sammanslutning av nationer, vilkas fartyg trafikerar Suezkanalen, Suez Canal Users' Association (SCUA). Sverige har anslutit sig till deklARATIONEN under angivande av att sammanslutningen är avsedd att utgöra enbart ett arrangemang för samarbete i vissa i deklARATIONEN omförmälda praktiska frågor.

Organisationens råd har preliminärt beräknat organisationens budget för ett år framåt till högst 200 000 pund sterling och beslutat, att varje medlemsland omedelbart skall inbetala 3 333 pund. Sveriges andel i SCUA:s budget har samtidigt fastställts till 3 procent, varför kostnaderna för det första verksamhetsåret för vårt lands del kan beräknas till sammanlagt högst 6 000 pund sterling, motsvarande i avrundat tal, 90 000 kronor.

För vart och ett av innevarande och nästa budgetår beräknas alltså för ifrågavarande ändamål 90 000 kronor.

Utskottet. Under erinran om att riksdagen numera till ifrågavarande ändamål för innevarande budgetår anvisat ett tilläggsanslag av 90 000 kronor tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag med avseende å medelsanvisningen för nästa budgetår.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till Suezkanaltrafikanternas organisation* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

Handel

92:o) **Bidrag till handelshögskolan i Stockholm.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 96, s. 162 och 163) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 436 400 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 421 200 kronor.

I anslutning till vad som föregående år anfördes av statsutskottet föreslår departementschefen, att åtgärder vidtages i syfte att kvarvarande obligatoriska elevavgifter vid handelshögskolan i Stockholm kan avskaffas. Den härav föranledda inkomstminskningen, av direktionen för högskolan beräknad till i runt tal 15 200 kronor, torde böra kompenseras genom uppräkningsstatens bidrag till högskolan. Med hänsyn härtill och i enlighet med direktionens hemställan, som icke föranleder någon erinran från departementschefens sida, föreslås anslaget för nästa budgetår uppfört med ett belopp av 436 400 kronor.

Det förutsättes, om riksdagen icke har något att erinra, få ankomma på Kungl. Maj:t att med berörda parter träffa överenskommelse om den ändring av gällande avtal, vilken kan föranledas av vad som i det föregående föreslagits i fråga om avskaffandet av kvarvarande obligatoriska elevavgifter vid handelshögskolan i Stockholm.

Utskottet. I anslutning till vad utskottet uttalat i sitt föregående år av riksdagen godkända utlåtande nr 140 tillstyrker utskottet, att åtgärder vidtagas i syfte att avskaffa kvarvarande obligatoriska elevavgifter vid handelshögskolan i Stockholm. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att med berörda parter träffa överenskommelse om härför erforderlig ändring av gällande avtal. Ett genomförande av detta förslag medför en uppräknig av förevarande anslag med 15 200 kronor till 436 400 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till handelshögskolan i Stockholm* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 436 400 kronor.

93:o) *Bidrag till handelshögskolan i Göteborg.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 97, s 163—168) att dels godkänna av departementschefen förordad huvudstat för handelshögskolan i Göteborg, att tillämpas tills vidare under budgetåret 1957/58, dels ock till *Bidrag till handelshögskolan i Göteborg* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 583 100 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 521 300 kronor.

Departementschefen biträder av styrelsen för handelshögskolan i Göteborg framställt förslag om medelsanvisning för ett vikariatslöneförordnande å professuren i rättsvetenskap under läsåret 1957/58. För vikarien bör beräknas ett arvode motsvarande lönen i löneklass 37, ortsgrupp 4. Vidare biträder departementschefen yrkandet om att en tjänst som kontorsbiträde i Ce 8 inrättas. Till följd av nu angivna åtgärder ökar medelsbehovet med respektive 29 300 och 9 200 kronor. Mot en höjning av arvodena till språklärarna med 9 000 kronor har departementschefen icke något att erinra. För löneklassändringar och rörligt tillägg föreslås en uppräknig med 1 800 respektive 17 100 kronor. Utgiftsökningen för avlöningar skulle sålunda uppgå till 66 400 kronor.

Vad angår omkostnadsstaten tillstyrker departementschefen, att densamma uppräknas med sammanlagt 5 700 kronor.

På inkomstsidan av handelshögskolans huvudstat bör avkastningen från högskolans fonder samt hyresinkomsterna i enlighet med styrelsens förslag upptagas med oförändrade belopp, 75 000 kronor och 15 000 kronor. Vad angår avgifterna från de studerande föreslår departementschefen, i anslutning till vad statsutskottet anförde föregående år, att det särskilda statsbidrag, vilket avsetts som kompensation för borttagna elevavgifter, höjes i den utsträckning, som erfordras för att kvarvarande obligatoriska elevavgifter skall kunna avskaffas eller, enligt verkställd utredning, med 7 000 kronor. Härutöver synes nyssnämnda särskilda statsbidrag såsom föreslagits från högskolans sida böra höjas med 1 800 kronor. Inkomstposten särskilt bidrag från staten bör i överensstämmelse med vad nu anförts upptagas med 106 900

kronor. Intäkterna av övriga elevavgifter bör i enlighet med styrelsens förslag upptagas med 500 kronor.

För bestridande av de för nästa budgetår beräknade utgifterna å tillhoppa 844 000 kronor skulle enligt vad nyss föreslagits beträffande inkomstsidan av handelshögskolans huvudstat ett belopp av sammanlagt 197 400 kronor disponeras. Återstoden eller 646 600 bör i överensstämmelse med gällande avtal täckas genom bidrag från Göteborgs stad med 170 400 kronor och bidrag av staten med 476 200 kronor.

Förevarande anslag bör alltså för nästa budgetår bestämmas till 583 100 kronor.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet anfört under närmast föregående punkt vill utskottet tillstyrka, att det särskilda statsbidrag, vilket avsetts som kompensation för borttagna elevavgifter, höjes i den utsträckning, som erfordras för att kvarvarande obligatoriska elevavgifter skola kunna avskaffas.

Mot den verkställda beräkningen i övrigt av förevarande anslag har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande huvudstat för handelshögskolan i Göteborg, att tillämpas tills vidare under budgetåret 1957/58:

Huvudstat

Utgifter

1. Avlöningar, <i>förslagsvis</i>	644 700
2. Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	173 300
3. Pensioner, <i>förslagsvis</i>	26 000
	<hr/>
	Summa kronor 844 000

Inkomster

1. Avkastning från högskolans fonder	75 000
2. Avgifter från de studerande m. m.	
a) Inflytande elevavgifter	500
b) Särskilt bidrag från staten	106 900
3. Hyresinkomster	15 000
4. Bidrag från Göteborgs stad	170 400
5. Bidrag från staten	476 200
	<hr/>
	Summa kronor 844 000

b) till *Bidrag till handelshögskolan i Göteborg* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 583 100 kronor.

94:o) **Gemensamma ändamål vid handelshögskolorna: Stipendier för främjande av högre ekonomiska studier.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 98, s. 169) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Mogård m. fl.* (I: 188) och den andra inom andra kammaren av herr *Regnéll m. fl.* (II: 164), hemställts, att förevarande anslag måtte höjas med 3 500 kronor till 18 500 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 163.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 15 000 kronor.

Departementschefen föreslår i likhet med direktionen för handelshögskolan i Stockholm och styrelsen för handelshögskolan i Göteborg att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp.

Utskottet vill erinra om att utskottet i sitt numera av riksdagen godkända utlåtande nr 63 — under hänvisning till det förslag i ämnet, som är att förvänta från 1955 års universitetsutredning — avstyrkt väckta motioner om höjning av vederbörligt anslag under åttonde huvudtiteln i syfte bl. a. att höja licentiand- och doktorandstipendierna vid universiteten samt vid de högskolor och institut, som sortera under ecklesiastikdepartementet. Till följd härav avstyrker utskottet jämväl de nu föreliggande motionerna om motsvarande höjning av beloppen för licentiandstipendier vid handelshögskolorna med därav föranledd uppräknning av anslaget under nu ifrågavarande punkt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 188 och II: 164, till *Gemensamma ändamål vid handelshögskolorna: Stipendier för främjande av högre ekonomiska studier* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

95:o) **Åtgärder för främjande av varuutbytet med främmande länder.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 99, s. 169 och 170), innebärande oförändrad medelsanvisning, och då utskottet icke har något att erinra mot att kostnaderna för ifrågavarande verksamhet, i den mån de icke kunna täckas av anslagsmedel eller på annat sätt, må även under nästa budgetår efter särskild prövning av Kungl. Maj:t bestridas av medel från handels- och sjöfartsfonden, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Åtgärder för främjande av varuutbytet med främmande länder* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

96:o) Bidrag till svenska handelskamrar i utlandet. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 100, s. 170 och 171), innebärande oförändrad medelsanvisning, och då utskottet icke har något att erinra mot att kostnaderna för ifrågavarande verksamhet, i den mån de icke kunna täckas av anslagsmedel eller på annat sätt, må efter särskild prövning av Kungl. Maj:t bestridas av medel från handels- och sjöfartsfonden, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska handelskamrar i utlandet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 102 000 kronor.

Patent- och registreringsväsendet m. m.

97:o) Patent- och registreringsverket: Avlöningar. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 101, s. 172—178) att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för patent- och registreringsverket, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för patent- och registreringsverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Patent- och registreringsverket: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 6 202 300 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 5 775 200 kronor.

Organisationsnämndens nu slutförda undersökning beträffande patent- och registreringsverkets patentanmälningssavdelningar har visat, att en förstärkning av den tekniska personalen vid nämnda avdelningar är motiverad. Departementschefen förordar, att för patentanmälningssavdelningarna inrättas följande nya tjänster, nämligen en byråchefstjänst i Ca 37, två byrådirektörstjänster, varav en i Ca 33 och en i Ca 31, samt två tjänster som förste byråingenjör, varav en i Ca 29 och en i Ce 27. För anställande av ytterligare assistenter å ifrågavarande avdelningar torde härjämte medel böra anvisas till fem tjänster i högst 25 lönegraden. Genom den nu föreslagna personalförstärkningen kan antalet patentanmälningssavdelningar ökas från fyra till fem och antalet tekniska ledamöter å dessa avdelningar från 96 till 100. Antalet tekniska ledamöter på varje avdelning nedgår alltså från 24 till 20.

I fråga om patentanmälningssavdelningarna har vissa frågor av betydelse för organisationen befunnits böra ytterligare utredas. Departementschefen har för avsikt att inom den närmaste tiden vidtaga åtgärder för igångsättande av det erforderliga utredningsarbetet, vid vilket såsom ett av de främsta spörsmålen synes böra upptagas frågan i vilken utsträckning andra tekniskerkategorier än civilingenjörer kan utnyttjas för handläggningen av patentansökningar.

I överensstämmelse med vad chefen för civildepartementet anfört i bil. 2 till statsverkspropositionen bör 5 amanuensstjänster i reglerad befordringsgång utbytas mot 5 förste byråsekreterartjänster i Ce 27.

Departementschefen tillstyrker medelsanvisning till ytterligare ett biträde i reglerad befordringsgång.

I överensstämmelse med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera departement gemensamma frågor bör en tjänst som kansliskrivare i Ca 15, vilken är placerad på besvärsavdelningen, utbytas mot en tjänst som förste kansliskrivare i Ca 17.

Departementschefen tillstyrker, att två tjänster som förste byråingenjör i Ce 29 och fyra kanslibiträdestjänster i Ce 11 överföres på ordinarie stat. Härjämte bör tre kontorsbiträdestjänster i Ca 8 utbytas mot extra ordinarie biträdestjänster i reglerad befordringsgång.

Vad sålunda förordats medför en höjning av anslaget med 221 600 kronor. Med anledning av 1956 års löne- och arvodeshöjningar bör anslaget ytterligare uppräknas med 233 400 kronor. Å andra sidan beräknas medelsbehovet komma att minska med 27 900 kronor till följd av löneklassändringar m. m.

Utskottet. Såsom departementschefen framhållit har den av statens organisationsnämnd nyligen slutförda undersökningen beträffande patent- och registreringsverkets patentanmälningsavdelningar visat, att en förstärkning av den tekniska personalen vid nämnda avdelningar är motiverad. Utskottet vill därför tillstyrka av departementschefen förordade nya tjänster å nämnda avdelningar.

Mot departementschefens förslag i övrigt under förevarande punkt, innebärande bl. a. ändrad anställningsform för vissa tjänstemän, har utskottet icke något att invända.

Åberopande det anförda och under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 till årets statsverksproposition, såvitt nu är i fråga, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för patent- och registreringsverket vidtaga de ändringar, som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1957;

b) godkänna följande avlöningsstat för patent- och registreringsverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 656 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 163 100
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 383 200

Summa kronor 6 202 300;

c) till *Patent- och registreringsverket*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 6 202 300 kronor.

98:o) **Patent- och registreringsverket: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 102, s. 179), som innebär en anslagshöjning av 10 000 kronor, avseende övriga expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Patent- och registreringsverket: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 179 500 kronor.

99:o) **Granskningsnämnden för vissa patentansökningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 103, s. 180), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Granskningsnämnden för vissa patentansökningar m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 kronor.

100:o) **Svenska uppfinnarkontoret: Administrationskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104, s. 180 och 181), innebärande en av inträffade ändringar i den allmänna lönenivån föranledd anslagshöjning av 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Svenska uppfinnarkontoret: Administrationskostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett ans­lag av 130 000 kronor.

101:o) **Svenska uppfinnarkontoret: Understödjande verksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105, s. 181 och 182), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Svenska uppfinnarkontoret: Understödjande verksamhet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

102:o) **Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106, s. 182), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

103:o) **Avsättning till försäkringsinspektionens fond.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 107, s. 182—197) att dels godkänna av departementschefen förordad stat för försäkringsinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels godkänna av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för försäkringsinspektionen, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva det överskridande av anslagsposten för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, som kan er-

fordras i samband med överflyttande till försäkringsinspektionen av tillsynen över vissa understödsföreningar m. m., dels ock till Avsättning till försäkringsinspektionens fond för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 049 700 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Söderquist* och *Boman* (I: 294) och den andra inom andra kammaren av herrar *Sjölin* och *Gustafsson* i Borås (II: 346), hemställt, att riksdagen måtte besluta, att för tillsynen över andra understödsföreningar än erkända arbetslöshetskassor samt över aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser, som inrättats enligt lagen den 18 juni 1937 om sådana stiftelser, skall inrättas en särskild byrå under ledning av en byråchef, varvid den föreslagna byrådirektörstjänsten torde bliva överflödig, samt att härför erforderliga medel anslås.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen I: 294.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 785 000 kronor.

Departementschefen har anmält ett av särskilt tillkallad utredningsman inom socialdepartementet den 8 juni 1956 avgivet betänkande angående det administrativa handhavandet av tillsynen över vissa understödsföreningar m. m.

Det av utredningsmannen framlagda och i ett övervägande flertal remissyttranden tillstyrkta förslaget att överflytta tillsynen över vissa understödsföreningar och stiftelser från riksförsäkringsanstalten till försäkringsinspektionen synes departementschefen vara väl motiverat och bör fördensskull genomföras. Överflyttningen bör ske den 1 januari 1958. Härvid bör i princip, såsom förutsatts av utredningsmannen, den personal vilken f. n. fullgör de med tillsynen sammanhängande arbetsuppgifterna inom riksförsäkringsanstalten överföras till inspektionen. I enlighet med vad riksförsäkringsanstalten påpekat bör en kanslibiträdestjänst överföras i stället för den ena av de kontorsbiträdestjänster utredningsmannen upptagit. Sålunda bör följande tjänster överflyttas, nämligen — lönegradsplaceringen anges inom parentes — 1 byrådirektör (33), 1 förste aktuarie (29), 2 förste byråsekreterare (29), 1 förste aktuarie (27), 1 förste byråsekreterare (27), 1 aktuarie (25), 1 byråsekreterare (25), 1 amanuens (rb), 1 kontorsskrivare (19), 2 kansliskrivare (15), 1 kontorist (13), 1 kanslibiträde (11) och 1 kontorsbiträde (8). För att möjliggöra en vidgad inspektionsverksamhet bör i enlighet med utredningsmannens förslag två nya tjänster som förste revisor i Ce 29 inrättas. Medel bör vidare beräknas för avlöning åt en expeditionsvakt för den händelse en sådan med hänsyn till lokalförhållandena behöver anställas.

I överensstämmelse med statskontorets uppfattning synes departementschefen den nuvarande organisationsformen för tillsynsverksamheten tills vidare böra bibehållas. Departementschefen kan sålunda inte tillstyrka att för densamma inrättas en särskild byrå under ledning av en byråchef.

Vad nu föreslagits innebär, att det å staten för försäkringsinspektionen beräknade beloppet för avlöningar bör för nästa budgetår höjas med 173 200 kronor. Sistnämnda belopp avses för tillsynsverksamheten under tiden den 1 januari—den 30 juni 1958.

Omkostnaderna för ifrågavarande verksamhet under samma tid torde i enlighet med utredningsmannens förslag med de jämkningar som förordats av försäkringsinspektionen böra beräknas till sammanlagt 41 500 kronor. Härav avses 1 000 kronor för sjukvård m. m., 5 000 kronor för reseersättningar, 20 500 kronor för expenser, 10 000 kronor för hyror och 5 000 kronor för publikationstryck.

De sammanlagda kostnaderna för ifrågavarande verksamhet hos försäkringsinspektionen beräknas sålunda för nästa budgetår till (173 200 + 41 500 =) 214 700 kronor.

För närvarande bekostas tillsynen av här avsedda understödsföreningar och stiftelser helt av staten. Utredningsmannen har emellertid föreslagit, att kostnaderna efter tillsynens överflyttning till försäkringsinspektionen skall, i vad avser understödsföreningarna dock endast delvis, täckas av tillsynsbidrag. Förslaget har godtagits i de flesta remissyttranden. Med hänsyn icke minst till de tjänster föreningarna och stiftelserna bör kunna påräkna från tillsynsmyndighetens sida finner även departementschefen skäligt, att tillsynsbidrag uttages. Vad angår stiftelserna synes dock, i enlighet med vad som framhållits i vissa remissyttranden, med ett definitivt ställningstagande böra anstå till dess pågående utredning om pensionsstiftelsernas civilrättsliga ställning blivit slutförd.

Tillsynsbidrag bör enligt utredningsmannen uttagas av understödsföreningarna efter samma grunder som f. n. gäller för motsvarande bidrag från försäkringsbolagen. Dessa grunder innebär, att bidrag uttages med 0,5 promille av den årliga avgiftsinkomsten, dock lägst 100 och högst 50 000 kronor. Beträffande bidragets minimibelopp har olika meningar gjort sig gällande. Utredningsmannen har själv framhållit, att även ett i och för sig mycket skäligt minimibidrag kan vara ekonomiskt betungande för många understödsföreningar, och riksförsäkringsanstalten har förordat, att minimibeloppet sättes så lågt som till 50 kronor. Å andra sidan har försäkringsinspektionen, under erinran att förslag framlagts om höjning av minimibeloppet för bolagens del till 200 kronor, förordat att samma minimibelopp fastställas för bidraget från understödsföreningarna.

Då bidragsskyldighet nu skall införas för understödsföreningarna, vilka i många fall har en svag ekonomisk ställning, bör enligt departementschefens mening skälig försiktighet iakttagas. Även om försäkringsinspektionens inställning till förevarande spørsmål kan vara i viss mån befogad, vill departementschefen därför tillstyrka utredningsmannens förslag och sålunda förordas, att minimibeloppet sättes till 100 kronor. Beträffande grunderna för tillsynsbidraget har departementschefen ej heller eljest någon erinran mot utredningsmannens förslag. Det förutsättes alltså få ankomma på Kungl. Maj:t att inom i lag fastställd gräns bestämma bidragets storlek.

Frågan om erforderlig lagändring i anledning av förslaget om uttagande av tillsynsbidrag av understödsföreningarna kommer att i särskild ordning underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Till följd av de regler för debiteringen av tillsynsbidrag, som avses skola tillämpas, kommer några dylika bidrag icke att inflyta under nästa budgetår.

Med hänsyn härtill torde hela kostnaden för tillsynsverksamheten under nämnda budgetår få bestridas av staten. Vid bestämmande av statens medelstillskott för ifrågakvarande ändamål bör, såsom framhållits av försäkringsinspektionen, till det förut angivna kostnadsbeloppet av 214 700 kronor läggas 10 000 kronor avseende verksamhetens beräknade andel i de för olika verksamhetsgrenar gemensamma kostnaderna för inspektionens administration. Statens bidrag till kostnaderna för tillsynen av understödsföreningar och stiftelser bör alltså för nästa budgetår bestämmas till (214 700 + 10 000 =) 224 700 kronor.

Enär de inflytande tillsynsbidragen från understödsföreningarna icke beräknas förslå till täckande av samtliga kostnader för tillsynen av föreningarna och då vidare några bidrag tills vidare icke kommer att uttagas av stiftelserna, torde även efter budgetåret 1957/58 statsmedel få tillskjutas för att uppehålla tillsynsverksamheten. I detta sammanhang bör emellertid framhållas, att det förordade finansieringssystemet beräknas medföra viss besparing för staten och att likväl en viss utbyggnad av tillsynsverksamheten befunnits möjlig. Till frågan om storleken av det belopp med vilket staten skall bidra för tiden efter nästa budgetår torde ställning icke nu behöva tagas. Departementschefen förutsätter, att försäkringsinspektionen, när ett fastare underlag erhållits för beräkningen av intäkter och kostnader för tillsynsverksamheten, framlägger förslag om statsbidragets storlek på längre sikt.

Vad härefter angår de i försäkringsinspektionens *petita* framförda yrkandena, tillstyrker departementschefen, att en ny byrådirektörstjänst i Ce 33 inrättas för den juridiska och administrativa byrån. I enlighet med inspektionens hemställan bör tjänsten som förste byråsekreterare i lönegrad Ce 29 samt en kontorsbiträdestjänst i Ce 8 överföras till ordinarie stat. Försäkringsinspektionens beräkning av medelsbehovet för rörligt tillägg, löneklassändringar m. m. och pensioner samt för omkostnader föranleder ej någon erinran från departementschefens sida. Särskilda uppbördsmedel torde ävenledes bära beräknas på sätt inspektionen föreslagit, varvid den i staten ingående posten hyresmedel bör utgå.

För höjning av vissa arvoden beräknar departementschefen ett ytterligare belopp av 800 kronor.

I anledning av vad i det föregående förordats bör i personalförteckningen för försäkringsinspektionen uppföras följande nya tjänster, nämligen en tjänst som förste byråsekreterare i Ca 29, en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 och en tjänst som byrådirektör i Ce 33. En tjänst som förste byråsekreterare i Ce 29 bör avföras från förteckningen.

Vidare bör i personalförteckningen uppföras nya tjänster i den utsträck-

ning, som föranledes av förslaget om överflyttning till inspektionen av viss personal från riksförsäkringsanstalten. Då såsom anstalten framhållit den anställningsform, som kommer att för var och en av ifrågavarande tjänstemän gälla vid överflyttningen, icke f. n. kan angivas, förutsattes det få ankomma på Kungl. Maj:t att i samband med organisationsändringen vidtaga av densamma betingad ändring i personalförteckningen.

Av nyss anförda skäl torde den i staten för försäkringsinspektionen uppförda posten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal bära få överskridas i den mån så erfordras med hänsyn till behovet av avlöningsmedel för de tjänstemän, vilka vid överflyttningen till inspektionen har icke-ordinarie anställning. Härvid förutsattes, att en mot överskridandet svarande besparing göres å ordinarieposten.

Inkomsttiteln Bidrag till försäkringsinspektionen har i riksstatsförslaget för nästa budgetår upptagits till 825 000 kronor. Av det för inspektionens verksamhet under budgetåret 1957/58 beräknade medelsbehovet, 1 065 800 kronor, avser 841 100 kronor inspektionens tillsyn över försäkringsbolagen. Delta belopp skall i sin helhet bestridas av till fonden inbetalade bidrag från bolagen. Den beräknade kostnaden överstiger emellertid det belopp, som upptagits under nyssnämnda inkomsttitel, med 16 100 kronor. Skillnaden torde bära bestridas av medel, som tidigare tillförts fonden. Enligt vad departementschefen inhämtat torde vid utgången av innevarande budgetår komma att finnas besparingar å fonden på cirka 330 000 kronor. För att täcka kostnaden för tillsynen över vissa understödsföreningar och stiftelser bör såsom förut angivits av statsmedel utgå 224 700 kronor. Även sistnämnda belopp bör, såsom försäkringsinspektionen föreslagit, lämpligen avsättas till försäkringsinspektionens fond. Till fonden bör således avsättas sammanlagt (825 000 + 224 700 =) 1 049 700 kronor.

Utskottet. Enligt föreliggande förslag skall tillsynen över vissa understödsföreningar och stiftelser med ingången av år 1958 överflyttas från riksförsäkringsanstalten till försäkringsinspektionen. Utskottet har funnit de till grund för förslaget anförda motiven bärande, varför utskottet tillstyrker detsamma.

Vad angår organisationen för ifrågavarande tillsyn må erinras om att tillsynen hos riksförsäkringsanstalten nu handhaves av en särskild avdelning inom andra sjukkassebyrån. Departementschefen föreslår, att den personal, som för närvarande fullgör de med tillsynen sammanhängande arbetsuppgifterna inom anstalten, överföres till inspektionen, varvid personalen bör förstärkas med bl. a. två nya tjänster som förste revisor i Ce 29. I de föreliggande motionerna har i överensstämmelse med vad som föreslagits av utredningsmannen i ärendet yrkats, att för ändamålet inrättas en särskild byrå inom inspektionen under ledning av en byråchef. Departementschefen anser emellertid, att gällande organisationsform, som tillkommit så nyligen som år 1954, tills vidare bör bibehållas och att ifrågavarande avdelning under ledning liksom hittills av en byrådirektör således bör anknytas till lämp-

lig byrå inom försäkringsinspektionen. På anförda skäl synes utskottet, i avvaktan på närmare erfarenhet rörande den av departementschefen föreslagna organisationen, inrättande av en särskild byrå för ändamålet icke böra ifrågakomma. Utskottet biträder därför departementschefens förslag i denna del och avstyrker alltså det motionsvis gjorda yrkandet.

För närvarande bekostas tillsynen av här avsedda understödsföreningar och stiftelser helt av staten, under det att tillsynen över försäkringsbolagen bekostas av bidrag från bolagen. Utskottet finner i likhet med departementschefen, att, med hänsyn icke minst till de tjänster föreningarna och stiftelserna böra kunna påräkna från tillsynsmyndighetens sida, skäl tala för att tillsynsbidrag uttagas. Vad beträffar stiftelserna bör dock, såsom departementschefen föreslagit, med ett definitivt ställningstagande till denna fråga anstå i avvaktan på pågående utredning.

Det synes utskottet icke vara något att erinra mot att tillsynsbidrag uttagas av ifrågavarande understödsföreningar efter samma grunder, som för närvarande gälla för motsvarande bidrag från försäkringsbolagen. Detta innebär bl. a., att minimibeloppet skall vara 100 kronor. Det får i övrigt ankomma på Kungl. Maj:t att inom i lag fastställd gräns bestämma bidragets storlek.

Utskottet vill erinra om att första lagutskottet i utlåtande nr 22 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 51, under förutsättning av riksdagens bifall till föreliggande förslag om uttagande av tillsynsbidrag av understödsföreningar, tillstyrkt härav föranledd ändring av gällande lag om understödsföreningar.

Vid sin granskning av de föreslagna ändringarna i personalförteckningen och den verkställda anslagsberäkningen har utskottet icke funnit något vara att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 294 och II: 346,

a) godkänna följande stat för försäkringsinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Stat

Utgifter

Avlöningar och pensioner

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	343 800	
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	8 000	
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	283 300	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	179 700	
5. Pensioner, <i>förslagsvis</i>	85 900	900 700

O m k o s t n a d e r

1. Arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen m. m., <i>förslagsvis</i> ..	4 500	
2. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	4 000	
3. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	28 000	
4. Expenser, <i>förslagsvis</i>	73 500	
5. Hyror, <i>förslagsvis</i>	35 700	
6. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	27 000	172 700
		<hr/>
	Summa kronor	1 073 400

Särskilda uppbördsmedel

Registreringsavgifter, <i>förslagsvis</i>	7 000	
Försålda publikationer, <i>förslagsvis</i>	600	7 600
		<hr/>
	Nettoutgift kronor	1 065 800;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för försäkringsinspektionen, som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1957;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva det överskridande av anslagsposten för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, som kan erfordras i samband med överflyttande till försäkringsinspektionen av tillsynen över vissa understödsföreningar m. m.;

d) till *Avsättning till försäkringsinspektionens fond* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 049 700 kronor.

104:o) **Bidrag till Svenska föreningen för industriellt rättsskydd för vissa kongresskostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 108, s. 197 och 198) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

Under våren 1958 hålles i Stockholm en kongress med Internationella föreningen för industriellt rättsskydd (Association Internationale pour la Protection de la Propriété Industrielle, vanligen benämnd AIPPI). Värdskapet vid kongressen har anförtrotts Svenska föreningen för industriellt rättsskydd, som anhåller om statsbidrag till kostnaderna för kongressen med 50 000 kronor.

Med hänsyn till den internationella föreningens värdefulla insatser på det industriella rättsskyddets område synes det departementschefen motiverat att staten lämnar visst bidrag till den planerade kongressen. Departementschefen förordar, att för ändamålet anvisas 30 000 kronor för nästa budgetår.

Utskottet. På av departementschefen anförda skäl finner utskottet sig böra tillstyrka, att medel i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag anvisas för ifrågakvarande ändamål.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till Svenska föreningen för industriellt rättsskydd för vissa kongresskostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap m. m.

105:o) **Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 109, s. 199—201) att dels godkänna av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58, dels ock till Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 107 100 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 093 200 kronor.

De förslag, som nyligen framlagts av bränsleutredningen 1951 och 1955 års oljelagringskommitté, kan komma att föranleda, att riksnämndens arbetsuppgifter utvidgas. Med hänsyn bl. a. till denna möjlighet anser departementschefen sig icke böra förorda, att tjänsten som överingenjör hos nämnden indrages. Då emellertid tjänsten f. n. är vakant, torde för nästa budgetår icke böra beräknas några medel för densamma. Såsom riksnämnden föreslagit bör i stället anvisas 10 000 kronor för anlåtande av industrisakkunniga.

Departementschefen biträder förslaget om överförande på extra ordinarie stat av en förste byråsekreterare i 29 lönegraden. I enlighet med vad chefen för civildepartementet anført vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en tjänst som kontorist i Ce 13 utbytas mot en tjänst som kansliskrivare i Ce 15.

Departementschefens förslag innebär i övrigt i huvudsak allenast automatiska kostnadsändringar.

Utskottet tillstyrker den av departementschefen förordade ändringen i personalförteckningen och har icke något att invända mot den verkställda anslagsberäkningen.

Aberopande det anförda och under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts under bilaga 2 till årets statsverksproposition framställda förslag, såvitt nu är i fråga, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för riksnämnden för ekonomisk för-

svarsberedskap, som angivits i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1957;

b) godkänna följande avlöningsstat för riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	231 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	23 900
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal m. m., <i>förslagsvis</i>	648 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	203 300
Summa kronor 1 107 100	

c) till Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 107 100 kronor.

106:o) Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 110, s. 201), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap: Omkostnader för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 176 000 kronor.

107:o) Omkostnader för statlig lagerhållning m. m. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 111, s. 201—204) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 25 100 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av fröken *Wetterström m. fl.* väckt motion (II: 353), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att såsom bidrag till Sveriges kvinnliga bilkårers riksförbund anvisa dels 20 000 kronor å tilläggsstat för budgetåret 1956/57 och dels 20 000 kronor för budgetåret 1957/58.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 26 100 000 kronor.

Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap hemställer, att anslaget för nästa budgetår höjes med 115 000 kronor.

Vidare hemställer nämnden om anslag till bidrag till kostnaderna för utbildning av kvinnliga bilförare, avsedda att i händelse av beredskap eller krig stå till förfogande för den civila transporttjänsten. För detta ändamål har

tidigare under en följd av år beräknats ett belopp av 20 000 kronor å det under femte huvudtiteln uppförda anslaget till Kostnader för överflyttning av arbetskraft. Fr. o. m. innevarande budgetår har emellertid sistnämnda anslag icke ansetts böra disponeras för ifrågavarande ändamål. Riksnämnden hemställer, att för ändamålet anvisas 30 000 kronor å tilläggsstat för innevarande budgetår och samma belopp å riksstaten för nästa budgetår.

I sitt yttrande över nämnda förslag har statskontoret framhållit, att eftersom riksnämnden skall vara central transportregleringsmyndighet i krig, statskontoret intet har att erinra mot att bidrag till kostnaderna för utbildning av kvinnliga bilförare i försättningen anvisas under tionde huvudtiteln. Medelsanvisningen bör emellertid begränsas till samma belopp, som anvisades för budgetåret 1955/56, d. v. s. 20 000 kronor.

Med hänsyn till storleken av den kredit, som ställts till riksnämndens förfogande, uppskattar departementschefen för nästa budgetår räntekostnaderna till 22 350 000 kronor samt de övriga kostnaderna för lagerhållningen till 2 610 000 kronor. Till stöd åt aluminiumindustrien beräknas liksom hittills 240 000 kronor. Frågan om avskrivning av riksnämndens cisternanläggningar förutsättes få prövas i annat sammanhang; några avskrivningsmedel bör enligt departementschefen ej upptagas under detta anslag.

Till omkostnader för statlig lagerhållning bör sålunda för nästa budgetår anvisas (22 350 000 + 2 610 000 + 240 000 =) 25 100 000 kronor.

Departementschefen tillstyrker, att en tjänst som förvaltare överföres på extra ordinarie stat med placering i 23 lönegraden.

Departementschefen delar riksnämndens uppfattning, att det i vissa fall kan vara önskvärt, att krigsviktiga industrier förlägges i bergrum. Någon medelsanvisning för nästa budgetår kan departementschefen dock icke förorda för nämnda ändamål.

Departementschefen har framhållit, att han ej är beredd tillstyrka, att anslag för innevarande eller nästa budgetår anvisas för utbildning av kvinnliga bilförare.

Utskottet. Mot den verkställda beräkningen av förevarande anslag har utskottet icke något att erinra.

Vad beträffar det motionsvis gjorda yrkandet vill utskottet framhålla, att, såsom riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap erinrat, bidrag till kostnaderna för utbildning av här ifrågavarande kvinnliga bilförare under en följd av år utgått från det under femte huvudtiteln uppförda anslaget till Kostnader för överflyttning av arbetskraft. Fr. o. m. innevarande budgetår har emellertid sistnämnda anslag ansetts icke böra disponeras för ändamålet.

Det är knappast möjligt för utskottet att utan närmare utredning i ärendet bedöma, huruvida i fortsättningen statsmedel bör utgå till ifrågavarande utbildning. Med hänsyn emellertid till vad riksnämnden i ärendet anfört förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t låter ytterligare undersöka denna fråga. I avvaktan härpå är utskottet icke berett tillstyrka, att medel för ändamålet anvisas i enlighet med yrkandet i motionen.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

a) att riksdagen må till *Omkostnader för statlig lagerhållning m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 25 100 000 kronor;

b) att motionen II: 353 icke må av riksdagen bifallas.

108:o) **Bidrag till uppförande av bombsäkra cisternanläggningar för flytande bränslen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 112, s. 204 och 205) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 4 100 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 4 100 000 kronor.

I avvaktan på ställningstagandet till det av 1955 års oljelagringskommitté framlagda förslaget om bl. a. avveckling av det nuvarande systemet med statsbidrag till bombsäkra cisternanläggningar bör enligt departementschefen ramen för dylika bidrag icke vidgas. Medel bör emellertid beräknas för utbetalning av bidrag till sådana cisternanläggningar, för vilka beslut om statsbidrag redan meddelats eller kan komma att meddelas. Det sammanlagda medelsbehovet t. o. m. utgången av nästa budgetår uppskattar departementschefen till 4,7 miljoner kronor. Med hänsyn till de utbetalningar av statsbidrag, som bör göras redan innevarande budgetår, föreslås att av det angivna beloppet 600 000 kronor anvisas å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1956/57. Återstoden av medelsbehovet (4 700 000 — 600 000 =) 4 100 000 kronor bör anvisas under anslaget för budgetåret 1957/58.

Utskottet. Under erinran om att riksdagen under förevarande anslagsrubrik för innevarande budgetår anvisat ett tilläggsanslag av 600 000 kronor får utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande av bombsäkra cisternanläggningar för flytande bränslen* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 4 100 000 kronor.

Krisförvaltningen

109:o) **Statens handelslicensnämnd: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 113, s. 206 och 207) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår med ett belopp av 1 000 000 kronor uppfört under benämningen Statens handels- och industrikommission: Avlöningar.

Departementschefen har erinrat om att den aktuella försörjningssituationen i fråga om flytande bränslen nödvändiggjort en viss reglering från statens sida beträffande omsättningen och användningen av dessa produkter.

För att handha regleringen har inom handels- och industrikommissionen inrättats en särskild nämnd. De befattningshavare inom kommissionen, vilka har erfarenhet av bränslefrågor, synes departementschefen tills vidare böra kvarstanna inom kommissionen för att där handlägga på nämnden ankommande ärenden. Med hänsyn härtill bör enligt departementschefen förevarande anslag icke nedräknas med högre belopp än 100 000 kronor.

Till följd av den föregående år verkställda överflyttningen av vissa arbetsuppgifter från kommissionen till kommerskollegium har kommissionens arbetsområde och organisation väsentligt minskats. Bortsett från den av en särskild nämnd omhändertagda regleringen beträffande vissa flytande bränslen samt de bränslefrågor i övrigt, som ankommer på kommissionen, omfattar dennas verksamhet f. n. i huvudsak handelslicensärenden. Med hänsyn till vad nu anförts bör enligt departementschefen kommissionens benämning ändras till statens handelslicensnämnd.

Utskottet har icke något att erinra mot den verkställda anslagsberäkningen eller vad departementschefen i samband därmed anför.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Statens handelslicensnämnd: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

110:o) **Statens handelslicensnämnd: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 114, s. 207), innebärande en anslagsminskning av 15 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens handelslicensnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 110 000 kronor.

111:o) **Avvecklingskostnader för statens priskontrollnämnd.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 115, s. 207—209) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 180 000 kronor.

I enlighet med beslut av 1956 års riksdag (prop. 97, SU 123, Rskr 281) har verksamheten vid statens priskontrollnämnd upphört med utgången av föregående år. Under förevarande anslag har medel anvisats för att bestrida avlöningskostnader under en övergångsperiod för övertalig personal från nämnden. Ifrågavarande befattningshavare skall tills vidare beredas möjlighet till sysselsättning främst inom statens pris- och kartellnämnd. Avvecklingen har förutsatts skola vara avslutad vid utgången av år 1957.

På grund av det rådande läget med de risker för prisstegringar som detta rymmer har vid pris- och kartellnämnden ordnats en särskild beredskapsorganisation, vari ingår personal som tidigare tillhört priskontrollnämnden

men inte kunnat inplaceras i pris- och kartellnämnden. Denna personal användes för en sådan skärpt prisövervakning, som för närvarande anses erforderlig, och kan vid behov användas för den prisreglerande verksamhet, som den allmänna prisregleringslagen medger. Det kan för närvarande inte bedömas, hur länge en sådan beredskap kan behöva upprätthållas. Det synes departementschefen därför vara motiverat att tills vidare bibehålla förevarande anslag, från vilket kostnaderna för personalen bestrides.

Någon särskild medelsanvisning för avlöning av sådana extra ordinarie tjänstemän vid statens krisorgan, vilkas anställning i krisförvaltningen upphört, har hittills inte erfordrats. Frågan om sådan medelsanvisning har emellertid aktualiserats genom den fortlöpande avvecklingen av denna förvaltningsapparat. Tre förutvarande befattningshavare vid priskontrollnämnden, som innehar tjänster av ifrågavarande slag, beredes tills vidare sysselsättning inom pris- och kartellnämnden. Kostnaderna för deras avlöning bestrides från förevarande anslag. Om någon av dessa tjänstemän efter den förutsatta avvecklingsperiodens utgång icke kunnat erhålla fast placering, uppstår fråga hur avlöning åt honom i egenskap av extra ordinarie befattningshavare vid statens krisorgan skall bestridas. Samma spörsmål kan uppkomma i fråga om andra befattningshavare med här avsedd anställningsform, vilkas tjänstgöring inom krisförvaltningen upphör och för vilka någon fast placering icke för tillfället kan beredas. Givetvis kan det i viss utsträckning förekomma, att avlöningen kan bestridas av medel, som disponeras av myndighet eller annan institution där möjlighet till anställning föreligger. I regel är dock avlöningsmedlen helt tagna i anspråk för de fast anställda. För att i sådant fall möjliggöra åtminstone en tillfällig anställning synes särskilda avlöningsmedel böra kunna ställas till förfogande. Enligt departementschefens mening bör lämpligen förevarande anslag anlitas för ändamålet. Departementschefen föreslår alltså, att om riksdagen icke har något att erinra, anslaget skall tills vidare få disponeras för avlöning åt extra ordinarie befattningshavare vid de statliga krisorganen, i den mån medel härför icke i annan ordning kan ställas till förfogande, samt att anslaget för dylikt ändamål skall få tagas i anspråk även efter den 31 december 1957.

Medelsbehovet för avlöningar till de befattningshavare vid statens priskontrollnämnd, vilka efter nämndens upphörande avlönas från förevarande anslag, ävensom för eventuella avlöningskostnader för extra ordinarie befattningshavare vid de statliga krisorganen, torde enligt departementschefen under nästa budgetår kunna täckas inom ramen för nuvarande anslagsbe-
lopp. Departementschefen föreslår, att anslaget uppföres med oförändrat be-
lopp, 180 000 kronor.

Utskottet vill icke framställa någon erinran mot att förevarande anslag bi-
behålles för avlöning av bl. a. den personal, som ingår i en vid pris- och
kartellnämnden inrättad särskild beredskapsorganisation, som tillkommit
till följd av föreliggande behov av skärpt prisövervakning.

Utskottet finner sig vidare på av departementschefen anförda skäl böra tillstyrka, att anslaget tills vidare även får disponeras för avlöning åt extra ordinarie befattningshavare vid de statliga krisorganen, i den mån medel härför icke i annan ordning kunna ställas till förfogande, samt att anslaget för dylikt ändamål får tagas i anspråk även efter den 31 december 1957.

Den verkställda anslagsberäkningen synes böra godtagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Avvecklingskostnader för statens priskontrollnämnd* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 180 000 kronor.

Diverse

112:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Sjöfartsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 116 och 117, s. 210) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1957/58 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 1 815 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Sjöfartsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 547 000 kronor.

113:o) **Bidrag till vissa internationella byråer m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 118, s. 210 och 211), innebärande en anslagshöjning av 9 200 kronor, som föranledes dels av att sjöfartsstyrelsen föreslås skola ingå som medlem i den planerade organisationen för fyrtekniska frågor, dels ock av höjning av Sveriges bidrag till patentunionens internationella byrå i Bern, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa internationella byråer m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 33 200 kronor.

114:o) **Administrationskostnader för nordiskt ekonomiskt samarbete.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119, s. 211 och 212), innebärande en anslagshöjning av 75 000 kronor, som föranledes av den föregående år vidtagna höjningen av statstjänstemännens löner samt intensifiering av verksamheten främst inom delegationen och kommittén för nordiskt ekonomiskt samarbete, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Administrationskostnader för nordiskt ekonomiskt samarbete* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

115:o) **Bidrag till svenska turisttrafikförbundet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 120, s. 212 och 213) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 550 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 500 000 kronor.

Svenska turisttrafikförbundet hemställer, att anslaget höjes med 774 000 kronor till 1 274 000 kronor.

Ehuru den utländska turisttrafiken ur olika synpunkter har stor betydelse för vårt land och Turisttrafikförbundets arbete för att främja densamma är värt allt erkännande, kan departementschefen icke tillstyrka annat än en mindre höjning av anslaget. Departementschefen föreslår, att detta för nästa budgetår uppföres med 550 000 kronor, vilket innebär en höjning med 50 000 kronor. Det torde, framhåller departementschefen, framdeles få övervägas i vilken utsträckning ytterligare fondmedel kan beviljas till stöd åt förbundets verksamhet.

Utskottet finner sig i rådande läge böra tillstyrka, att anslagshöjningen begränsas till 50 000 kronor.

Utskottet kommer framdeles att yttra sig över väckt motion om utredning rörande omfattningen av det allmännas stöd åt turisttrafiken från utlandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska turisttrafikförbundet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 550 000 kronor.

116:o) **Turistpropaganda i Amerikas förenta stater.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 121, s. 214), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Turistpropaganda i Amerikas förenta stater* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 52 000 kronor.

117:o) **Avsättning till fonden för idrottens främjande.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 122, s. 214—216) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 10 000 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Hansson m. fl.* (I: 38) och den andra inom andra kammaren av herr *Allard m. fl.* (II: 42), i vilka hemställts, att riksdagen vid beslut om avsättning till fonden för idrottens främjande för budgetåret 1957/58 ville höja det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet å 10 000 000 kronor med dels 500 000 kronor, speciellt avsedda för stöd åt föreningsarbete och ungdomsidrott, dels med 1 200 000 kronor avsedda att bestrida på budgetåret 1957/58 kommande del av kostnaderna för om- och tillbyggnad av Stadion i Stockholm,

dels en inom andra kammaren av herrar *Hamrin* i Jönköping och *Swedberg* väckt motion (II: 148), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att ingen del av förevarande anslag får disponeras för stöd åt boxningssporten,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Johansson* i Stockholm m. fl. väckt motion (II: 243), vari hemställts, att förevarande anslag måtte uppföras med 14 383 600 kronor och att härutöver ett belopp, som motsvarar ett anslag av tio kronor per år och medlem, ställes till de lokala idrottsföreningarnas förfogande.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna II: 42, II: 148 och II: 243.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 9 850 000 kronor.

Sveriges riksidsrottsförbund, som i sammanställning framlagt samtliga för budgetåret 1957/58 gjorda äskanden om medelsanvisning från fonden för idrottens främjande med undantag av i det följande särskilt redovisade, har hemställt om anslag å 13 177 000 kronor. Svenska korporationsidsrottsförbundet har yrkat anslag å 695 000 kronor, Skid- och friluftsförbundet å 292 600 kronor, Organisationskommittén för skolungdomens allmänna fjällfärd å 33 000 kronor samt skolöverstyrelsen å 186 000 kronor. Sammanlagt uppgår sålunda de framförda anslagsäskandena till 14 383 600 kronor.

Vad beträffar det av riksidsrottsförbundet yrkade beloppet, 13 177 000 kronor, avser 5 443 500 kronor förbundets centrala verksamhet, 550 000 kronor verksamheten inom föreningarna, 1 713 500 kronor ungdomsidrotten inom olika sammanslutningar, 4 995 000 kronor idrottsanläggningar samt 475 000 kronor verksamheten inom idrottsorganisationer, som står utanför riksidsrottsförbundet.

Vidare har Svenska fotbollförbundet hemställt, att en extra tipsomgång måtte få anordnas i anslutning till världsmästerskapstävlingarna i fotboll 1958, som skall hållas i Sverige, samt att behållningen måtte få disponeras för att täcka förbundets kostnader i samband därmed.

Departementschefen har framhållit, att av de under denna punkt redovisade framställningarna framgår, att behovet av statsmedel för stöd till idrottsändamål går vida utöver det nuvarande anslagsbeloppet. En väsentlig höjning av anslaget vore därför i och för sig önskvärd. Därvid må dock erinras om att av anslaget för innevarande år ett belopp av 350 000 kronor avsetts för Sveriges deltagande i de olympiska spelen, för vilket ändamål något medelsbehov icke föreligger under nästa budgetår. Utöver den förbättring av medelstillgången under anslaget, som sålunda redan en oförändrad medelsanvisning skulle innebära, föreslår departementschefen, att anslaget höjes med 150 000 kronor och sålunda för nästa budgetår uppföres med 10 000 000 kronor.

En höjning av arvodena m. m. till ungdomskonsulenterna synes departementschefen skälig. För var och en av konsulenterna torde enligt departementschefen av statsmedel höra få utgå arvode med 10 350 kronor samt rese- och traktamentsersättningar med 4 000 kronor, allt för år räknat.

Utskottet vill erinra om att förra årets riksdag höjde anslaget för ifrågasvarande ändamål med 850 000 kronor, vari ingick ett engångsbelopp av 350 000 kronor för Sveriges deltagande i de olympiska spelen. Utöver den förbättring av medelstillgången under anslaget, som sålunda redan en oförändrad medelsanvisning skulle innebära, har departementschefen föreslagit, att anslaget för nästa budgetår höjes med 150 000 kronor till 10 000 000 kronor.

De av departementschefen redovisade äskandena om bidrag från fonden för idrottens främjande för nästa budgetår överstiger avsevärt det för innevarande budgetår anvisade avsättningsanslaget till fonden. Härtill kommer, att för bestridande av kostnaderna för om- och tillbyggnad av Stadion avses skola av idrottsanslaget för nästa budgetår tagas i anspråk 1 400 000 kronor och för därpå följande budgetår än ytterligare 625 000 kronor. Av innevarande budgetårs anslag ha för samma ändamål disponerats 375 000 kronor. Denna extra belastning av anslaget torde medföra, att möjligheterna att inom övriga delar av landet ur fonden erhålla bidrag till olika slags anläggningar för idrottsändamål komma att avsevärt minskas. Detta är icke tillfredsställande, helst som av inkomna ansökningar att döma bidragsbehovet härvidlag är betydande. En uppräknig av förevarande anslag i förhållande till departementschefens förslag vore alltså motiverad.

Med hänsyn emellertid till rådande ekonomiska läge anser utskottet sig böra biträda vad departementschefen förordat beträffande medelsanvisningen. Härav följer, att utskottet avstyrker motionerna I: 38 och II: 42 samt II: 243. Utskottet vill dock med anledning av vad i förstnämnda båda motioner anförts framhålla, att utskottet förutsätter, att det föreslagna sätet för bestridande av kostnaderna för Stadions om- och tillbyggnad begränsas till att gälla nästa budgetår. Då Stadion i viss utsträckning torde vara att betrakta som ett självförsörjande företag, bör det enligt utskottets mening undersökas, om icke Stadion i annan ordning än medelst i anspråktagande av idrottsanslaget skall kunna finansiera återstoden av ifrågasvarande kostnader.

Med anledning av vad i de förberörda motionerna I: 38 och II: 42 anförts rörande ökat stöd åt föreningsarbete och ungdomsidrott utgår utskottet från att behovet härav beaktas vid fördelningen av anslaget.

Då enligt utskottets mening riksdagen icke lämpligen bör uttala sig för vilka idrottsgrenar som böra ifrågakomma för erhållande av bidrag från anslaget, kan utskottet icke tillstyrka yrkandet i motionen II: 148, att boxningssporten bör undantagas från bidragstilldelning ur anslaget. Det må i samband härmed erinras om att 1955 års riksdag begärt utredning i syfte att klarlägga boxningssportens skadeverkningar m. m.

Utskottet hemställer,

- a) att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 38 och II: 42 samt II: 243, till *Avsättning till fonden för idrottens främjande* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 10 000 000 kronor;

b) att motionen II: 148 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

118:o) Avsättning till fonden för friluftslivets främjande. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 123, s. 216 och 217) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 1 250 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Axel Andersson* och *Danmans* (I: 114) och den andra inom andra kammaren av herr *Carlsson* i Stockholm *m. fl.* (II: 141), i vilka hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1957/58 anslå 25 000 kronor till stöd för den verksamhet, som bedrivs av Riksorganisationernas campingkommitté,

dels en inom första kammaren av herr *Hansson* väckt motion (I: 37), vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsamt utredning rörande behovet av åtgärder till främjandet av ett ordnat friluftsliv och därmed campingväsendets sanering samt den lagstiftning på området, som utvecklingen nödvändiggjort,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Levin* väckt motion (II: 149), vari hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om beredande av bättre möjligheter för kommuner och sammanslutningar att utfå bidrag till anläggande av campingplatser med parkeringsmöjligheter för motorfordon.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna II: 141, I: 37 och II: 149.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 100 000 kronor.

Statens fritidsnämnd har hemställt, att anslaget höjes med 1 900 000 kronor till 3 000 000 kronor och har till stöd härför anfört följande.

Behållningen å anslaget utgjorde den 1 juli 1956 1 200 000 kronor. Därest av nämnden redan tillstyrkta framställningar bifalles av Kungl. Maj:t, kommer de under återstoden av innevarande budgetår tillgängliga medlen att utgöra 590 000 kronor. Den restriktivitet i bidragsgivningen, som härigenom blir nödvändig, säges dåligt rimma med de aktuella strävandena att skapa förbättrade semestermöjligheter i olika delar av landet.

Beträffande anslagsbehovet under nästa budgetår framhåller nämnden särskilt angelägenheten av att ökade bidrag kan lämnas till inrättandet av s. k. semesterbyar. De anläggningar, som kommit till stånd på olika platser i södra Sverige, har visat sig fylla ett stort behov, och nya sådana skulle skapa ökade möjligheter för framför allt barnfamiljer att tillbringa semestern i kustområden med tillgång till bad. En annan angelägen uppgift är att främja åtgärder för sanering av campingväsendet. Med tanke på campingområdenas stora antal kräves betydande belopp, om inom en snar framtid en mera allmän förbättring av förhållandena skall kunna åvägabringas.

Ökade medel bör även tillhandahållas kommuner och organisationer som bidrag till förvärv av lämpliga fritidsområden.

Familjeberedningen understryker i en den 28 september 1956 avgiven promemoria angelägenheten av att samhället stöder åtgärder för att skapa semesterformer, som är anpassade med hänsyn till barnfamiljernas behov och ekonomiska förutsättningar. Beredningen, som förutsätter att det statliga stödet härför delvis skall lämnas genom bidrag ur fonden för friluftslivets främjande, tillstyrker fritidsnämndens hemställan om ett anslag å 3 000 000 kronor för nästa budgetår.

I likhet med fritidsnämnden anser departementschefen det önskvärt, att ett ökat statligt stöd lämnas till anordningar för friluftsliv och semesterlivet. Departementschefen anser sig dock icke kunna förorda, att anslaget höjes med större belopp än 150 000 kronor. Anslaget föreslås alltså för nästa budgetår uppfört med 1 250 000 kronor.

Utskottet finner i likhet med departementschefen önskvärt, att ökat statligt stöd lämnas till anordningar för friluftsliv och semesterlivet och vill därför tillstyrka en höjning av förevarande anslag.

Såsom i motionerna I: 114 och II: 141 framhållits har det över hela landet ökade campingväsendet skapat ett allt större behov av campingplatser, anordnade och inrättade särskilt med tanke på motorturisterna. Samtidigt ha för såväl statliga som kommunala myndigheter uppstått en rad med turistcamping sammanhängande problem rörande hälsovård, naturskydd, ordningshållning m. m. För att ernå större kraft och enhetlighet vid behandlingen av dessa problem har bildats Riksorganisationernas campingkommitté. I förenämnda motioner har yrkats att ett belopp av 25 000 kronor anvisas till den av ifrågavarande kommitté bedrivna verksamheten.

Utskottet anser, att campingkommittén med sitt angivna arbetsprogram har en stor uppgift att fylla på ifrågavarande område. Enligt vad utskottet inhämtat har campingkommittén emellertid icke gjort framställning hos Kungl. Maj:t om statsbidrag. Därest sådan framställning göres, torde Kungl. Maj:t vara oförhindrad att bestrida kostnaden härför från förevarande anslag, vilket enligt Kungl. Maj:ts föreliggande förslag, som tillstyrkes av utskottet, föreslås höjt med 150 000 kronor till 1 250 000 kronor. Någon ytterligare uppräknig av anslaget för angivna ändamål kan utskottet icke tillstyrka. Motionerna avstyrkas alltså.

Vad beträffar motionerna I: 37 och II: 149 ha i desamma berörda frågor behandlats av statens fritidsnämnd i dess anslagsäskanden för nästa budgetår. Såsom av det föregående framgår är vidare den verksamhet, som bedrivs av Riksorganisationernas campingkommitté, inriktad på samma spörsmål. Det förtjänar också framhållas, att den av Kungl. Maj:t för nästa budgetår föreslagna anslagshöjningen delvis är betingad av behovet av ökat stöd åt campingväsendet. Med hänsyn härtill och då utskottet alltså anser sig kunna förutsätta, att Kungl. Maj:t ägnar dessa frågor särskild uppmärk-

samhet, synes utskottet anledning icke föreligga för riksdagen att nu påyrka någon särskild åtgärd i ämnet.

Utskottet hemställer,

a) att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 114 och II: 141, till *Avsättning till fonden för friluftslivets främjande* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 1 250 000 kronor;

b) att motionen I: 37 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

c) att motionen II: 149 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

119:o) *Avsättning till lotterimedelsfonden*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 124, s. 217—219) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 18 700 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Sveningsson* och *Bengtson* (I: 298) och den andra inom andra kammaren av herr *Larsson* i Hedenäset *m. fl.* (II: 312), i vilka hemställts, att riksdagen måtte vid behandlingen av frågan om avsättning till lotterimedelsfonden hos Kungl. Maj:t anhålla om en kraftig höjning av anslaget till understöd åt teaterverksamhet i landsorten,

dels en inom första kammaren av herrar *Bengtson* och *Alvar Andersson* väckt motion (I: 366), vari hemställts, att riksdagen måtte *dels* besluta att till *Avsättning till lotterimedelsfonden* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 21 000 000 kronor, *dels* i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna att en generösare anslagsgivning må tillämpas vid anslag till landsbygdsändamål ur lotterimedelsfonden, *dels* i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om användande av lotterimedel till viss försöksverksamhet på amatörteaterns, amatörmusikens och amatörkonstens område i enlighet med vad som i motionen förordats, *dels* ock i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om att förslag i anledning av kulturfondsutredningens betänkande framläggas för 1957 års höstriksdag i enlighet med vad i motionen anförts,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Johansson* i Stockholm *m. fl.* väckt motion (II: 438), vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer, att lotterimedlen hädanefter fördelas enligt 1938 års principbeslut, enligt vilket hälften av lotteriinkomsten skall avsättas till lotterimedelsfonden för stöd åt konstnärlig verksamhet samt att riksdagen under tionde huvudtiteln beslutar att till *Avsättning till lotterimedelsfonden* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 24 miljoner kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anförts till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna II: 312, I: 366 och II: 438.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 17 000 000 kronor.

Departementschefen erinrar om att i föregående års statsverksproposition preliminärt anmäldes ett av kulturfondsutredningen framlagt betänkande med vissa förslag angående riktlinjer och former för fördelning av lotterimedel. Vid den fortsatta beredningen av ärendet har vissa skäl befunnits tala till förmån för utredningens förslag. Departementschefen framhåller emellertid, att ett flertal utredningar berörande ändamål, för vilka bidrag ur lotterimedelsfonden utgår, endera pågår eller nyss avslutat sin verksamhet. Departementschefen tänker därvid närmast på 1955 års provinsteaterutredning, 1948 års konstutredning och byggnadsminnesutredningen. Det synes departementschefen icke lämpligt att, innan resultaten av bl. a. dessa utredningar närmare prövats, taga ställning till kulturfondsutredningens förslag.

Även för nästa budgetår torde sålunda medel till kulturella m. fl. ändamål i vanlig ordning få anvisas under förevarande anslag. Vid bedömande av avsättningsanslagets storlek erinrar departementschefen om att den större delen av anslaget tages i anspråk för årligen återkommande s. k. fasta ändamål. Hit hör främst teatrar och orkestrar, till vilka bidrag utgår med ca 85 procent av det för innevarande budgetår anvisade anslaget. Vid ingången av budgetåret förelåg ansökningar från dessa håll med belopp, som betydligt översteg hela avsättningsanslaget. För nästa budgetår är bl. a. med hänsyn till nyss avslutad lönerörelse, innebärande löneökningar med för teatrarnas del i genomsnitt 12—15 procent, att vänta kraftigt ökade anspråk på fonden från teatrar och orkestrar. Härtill kommer utgifter å i runt tal 1 miljon kronor för upplupna pensionsavgifter för befattningshavare vid operan och dramatiska teatern, vilka förfaller till betalning den 1 juli 1957.

Till bestridande av de sålunda väntade ökade utgifterna anser departementschefen sig av statsfinansiella skäl icke kunna förorda en större höjning av anslaget än 1 700 000 kronor. Anslaget bör sålunda för nästa budgetår uppföras med 18 700 000 kronor. Detta innebär, att ramen blir snäv för bidragstilldelningen för såväl de tillfälliga kulturändamålen som för den fortlöpande verksamhet, som stödjes genom medel från detta anslag.

Utskottet. Ur lotterimedelsfonden utgå bidrag till en rad allmännyttiga, kulturella ändamål. De anspråk, som ställas på fonden, ha undan för undan ökat. För nästa budgetår tillkomma till följd av en nyligen träffad löneöverenskommelse löneökningar med för teatrarnas del i genomsnitt 12—15 procent. Härtill komma upplupna pensionsavgifter, som av departementschefen uppskattats till i runt tal 1 miljon kronor. Redan av denna anledning är en väsentlig höjning av anslaget motiverad.

I de under förevarande punkt väckta motionerna har framhållits, hurusom bidragstilldelningen hittills icke varit tillräcklig för att främja landsortens kulturliv. I sitt föregående år av riksdagen godkända utlåtande nr 45 framhöll utskottet, att utskottet, i enlighet med vad riksdagen år från år understrukit, det vore i hög grad önskvärt, att landsbygden och de mindre stä-

derna för sina kulturella ändamål erhöilo bidrag av statsmedel i väsentligt större utsträckning än som dittills varit fallet. Utskottet vidhåller alltjämt denna uppfattning.

Departementschefen har förordat, att anslaget för nästa budgetår höjes med 1,7 miljon kronor. Även om, såsom departementschefen framhållit, anslagsramen ändock blir snäv för bidragstilldelningen, anser utskottet sig i rådande ekonomiska läge icke böra frångå departementschefens ifrågasvarande förslag. Utskottet avstyrker alltså motionerna I: 366 och II: 438, i vad de avse ytterligare höjning av anslaget.

Utskottet vill erinra om att kulturfondsutredningen numera framlagt betänkande med vissa förslag angående riktlinjer och former för fördelning av lotterimedel. Departementschefen har emellertid framhållit, att ett flertal utredningar berörande ändamål, för vilka bidrag ur lotterimedelsfonden utgå, endera pågå eller nyligen avslutat sin verksamhet, exempelvis 1955 års provinsteaterutredning, 1948 års konstutredning och byggnadsminnesutredningen. Utskottet finner i likhet med departementschefen icke lämpligt att, innan resultaten av bl. a. dessa utredningar närmare prövats, ställning toges till kulturfondsutredningens förslag.

Med hänsyn härtill och då utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t inom ramen för det för nästa budgetår äskade anslaget så långt möjligt är tillgodoser landsbygdens intressen, torde motionerna I: 298 och II: 312 samt I: 366, sistnämnda motion såvitt här är i fråga, icke böra föranleda någon riksdagens särskilda åtgärd.

Då, såsom i det föregående framhållits, ett stort antal pågående eller nyligen avslutade utredningar äga samband med kulturfondsutredningen, torde det knappast bliva möjligt för Kungl. Maj:t att, på sätt i förenämnda motion I: 366 yrkats, redan till innevarande års höstriksdag framlägga förslag i anledning av kulturfondsutredningens betänkande. Utskottet förutsätter emellertid, att de utredningar, som beröra bidragstilldelningen till landsbygden, fullföljas utan dröjsmål. Motionen i nu berörd del torde alltså icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Motionen II:438, i vad den icke behandlats i det föregående, avstyrkes.

Utskottet hemställer,

a) att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 366 och II: 438, i vad de avse medelstilldelningen, till *Avsättning till lotterimedelsfonden* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 18 700 000 kronor;

b) att motionerna I: 298 och II: 312 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

c) att motionen I: 366, i vad den icke behandlats under a), icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

d) att motionen II: 438, i vad den icke behandlats under a), icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

120:o) **Kostnader för vissa nämnder m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 125, s. 219) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 12 000 kronor.

Enligt ett förslag, som framlagts av en särskilt tillkallad utredningsman och som tillstyrkts av chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera departement gemensamma frågor, skall bl. a. under tionde huvudtiteln uppföras ett särskilt anslag från vilket kostnaderna för vissa nämnder m. m. skall bestridas. De nämnder m. m., som utredningsmannen avser, är de sakkunniga enligt 4 § kungörelsen den 5 november 1948 (nr 687) med närmare föreskrifter rörande tillämpningen av sjuarbetstidslagen, statens krigsskadekommitté och utställningsberedningen. Kostnaderna har för nästa budgetår beräknats till 12 000 kronor. Kommittéanslaget, från vilket ifrågavarande kostnader f. n. skall bestridas, bör för samma budgetår nedräknas med samma belopp.

I överensstämmelse med vad sålunda förordats föreslår departementschefen, att för nästa budgetår upptages ett anslag av 12 000 kronor till kostnader för vissa nämnder m. m. Då vissa av de kostnader, som skall bestridas från anslaget, icke med tillräcklig säkerhet kan beräknas i förväg bör enligt departementschefen anslaget uppföras som förslagsanslag.

Utskottet finner sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning och har icke något att erinra mot att anslaget uppföres som förslagsanslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Kostnader för vissa nämnder m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 12 000 kronor.

121:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 126, s. 219 och 220), innebärande en anslagsminskning av 224 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 501 000 kronor.

122:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 127, s. 220), innebärande en anslagshöjning av 20 000 kronor, som i huvudsak föranledes av ökade utgifter för studieresor till utlandet, för deltagande i internationella konferenser samt för andra utgifter för det internationella samarbetet ävensom för bestridande av utgifter i samband med utbyte av tjänstemän mellan de nordiska länderna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 90 000 kronor.

Uppskjuten fråga

123:0) Utskottet kommer framdeles under riksdagen att avgiva utlåtande i fråga om Kungl. Maj:ts förslag under *punkten 94*: Understöd åt skärgårdsrederier, vilket utskottet härmed får för riksdagen anmäla.

Stockholm den 12 april 1957

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Gustaf Karlsson, Karl Andersson, Ohlon, Näsström, Ivar Johansson, Einar Persson, Sundelin, Birger Andersson, Thun, Pålsson, Holmqvist, Rikard Svensson, Söderberg, Jacobsson och Arrhén; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Ståhl, Jansson i Kalix, Persson i Växjö, Staxäng, fröken Elmén, herrar Rubbestad, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Nihlfors, Cassel, Blidfors, Löfroth och fru Sjövall;

dock att herr Almgren deltagit i stället för herr Jansson i Kalix vid behandlingen av punkterna 93—123.

Reservationer

1) vid *punkten 40* (Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning) av herr *Ståhl*, fröken *Elmén*, herrar *Nihlfors* och *Löfroth*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 13 och II: 10 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande, som på s. 18 börjar med »Utskottet vill» och på s. 19 slutar med »avstyrkas alltså», bort ha följade lydelse:

»Vid behandlingen föregående år av frågan om det framtida ordnandet av konsumentvaruforskning och konsumentupplysning framhölls från riksdagens sida angelägenheten av en utökning och intensifiering av denna verksamhet. Även föredragande statsrådet har under nu ifrågavarande punkt uttalat, att behovet av ökad sådan forskning och upplysning är stort. Det föreliggande förslaget om en kraftig nedskärning av anslaget för nästa budgetår synes utskottet alltså icke stå i god överensstämmelse med vare sig riksdagens förra året eller statsrådets nu gjorda uttalande. Utskottet vill erinra om att det vid beräklandet av anslaget för innevarande budgetår icke

från något håll ifrågasatts, att clearingmedlen skulle användas i budgetutjämnande syfte. Dessa medel äro nämligen avsedda att utöver anslaget, som av förra årets riksdag ansågs skäligen böra bestämmas till 600 000 kronor, användas för förstärkning av ifrågavarande verksamhet. Utskottet anser sig därför böra biträda det motionsvis gjorda yrkandet, att anslaget höjes med 200 000 kronor till 600 000 kronor.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 13 och II: 10, till *Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kronor.»

2) vid *punkten 64* (Säkerhetsanstalter för sjöfarten) av herrar *Karl Andersson, Ivar Johansson, Sundelin, Pålsson, Jacobsson, Ståhl, Jansson* i Kalix, *Staxäng*, fröken *Elmén*, herrar *Rubbestad, Nihlfors* och *Löfroth*, vilka ansett att utskottet bort föreslå höjning utöver Kungl. Maj:ts förslag av medelsanvisningen till säkerhetsanstalter för sjöfarten och att därför

dels den del av utskottets yttrande, som på s. 37 börjar med »Oaktat att» och på s. 38 slutar med »avser medelsanvisningen», bort ha följande lydelse:

»Med hänsyn till vad utskottet i det föregående anfört och då den av Kungl. Maj:t äskade medelsanvisningen långt ifrån förslår för att tillgodose ens de av sjöfartsstyrelsen som mest angelägna betecknade behoven, vill utskottet i anledning av motionerna I: 128 och II: 145, I: 129 och II: 146 samt I: 130 och II: 154 föreslå en uppräknig av de av Kungl. Maj:t till säkerhetsanstalter för sjöfarten under drift- och kapitalbudgeterna begärda anslagen. Till följd av angelägenheten av att i nuvarande läge i möjligaste mån begränsa investeringsverksamheten finner utskottet sig böra inskränka sig till att föreslå, att anslagen på driftbudgeten och på kapitalbudgeten för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1957/58 i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag höjas med tillhoppa 350 000 kronor till 2 850 000 kronor. Av nämnda belopp böra 1 950 000 kronor anvisas på driftbudgeten och återstoden, 900 000 kronor på kapitalbudgeten. Den av utskottet alltså föreslagna höjningen bör ställas till sjöfartsstyrelsens förfogande för att användas för ändamål, som enligt styrelsens mening äro av hög angelägenhetsgrad. Av beloppet böra dock enligt utskottets mening 100 000 kronor användas för det i hög grad påkallade igångsättandet av en fast fyranläggning på Dittmansgrund i stället för det därstädes befintliga fyrskeppet Grundkallen. Utskottet vill tillstyrka, att Kungl. Maj:t meddelas befogenhet att fatta beslut om påbörjande av företag, även om de medel, som under nästa budgetår stå till förfogande, icke förslå att täcka hela kostnaden.»

dels ock utskottets hemställan under a) bort ha följande lydelse:

»a) att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 128 och II: 145, I: 130 och II: 154, sistnämnda båda motioner såvitt avser medelsanvisningen, samt

I: 296 och II: 302, till *Säkerhetsanstalter för sjöfarten* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 950 000 kronor;»

3) vid *punkten 66* (Motioner om anslag till bidrag för installation av radiotelefon å mindre handelsfartyg)

a) av herrar *Karl Andersson, Rikard Svensson, Staxäng och Löfroth*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 24 och II: 11 och att därför utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 24 och II: 11, till *Bidrag för installation av radiotelefon å mindre handelsfartyg* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.»

b) av herr *Ståhl*

4) vid *punkten 67* (Viss utrustning för statlig sjöräddningsverksamhet) av herr *Karl Andersson*

5) vid *punkten 76* (Statliga farledsarbeten) av herrar *Gustaf Karlsson, Karl Andersson, Jansson* i Kalix och *Staxäng*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 295 och II: 205 och att därför utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 295 och II: 205, till *Statliga farledsarbeten* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.»

6) vid *punkten 79* (Bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder)

a) av herrar *Karl Andersson, Rikard Svensson, Jansson* i Kalix, *Staxäng* och *Löfroth*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 66 och II: 71 och att därför utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 66 och II: 71, till *Bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.»

b) av herr *Thun*

7) vid *punkten 93* (Bidrag till handelshögskolan i Göteborg) av herr *Ohlon* och fröken *Elmén*

8) vid *punkten 117* (Avsättning till fonden för idrottens främjande) av herr *Ståhl*, fröken *Elmén*, herrar *Nihlfors* och *Löfroth*, vilka ansett, att tredje stycket i utskottets yttrande (s. 78) bort ha följande lydelse:

»Utskottet, som biträder Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning, vill dock med anledning av vad i motionerna I: 38 och II: 42 anförts framhålla, att vad beträffar nästkommande budgetår förevarande anslag endast belastas med hälften av de till 1 400 000 kronor för nämnda budgetår beräknade kostnaderna för Stadions om- och tillbyggnad, d. v. s. med 700 000 kronor och att Stadionledningen i annan ordning har att finansiera återstående del av de för ändamålet erforderliga kostnaderna. Utskottet förutsätter vidare, att Kungl. Maj:t i samband med anslagsberäkningarna för det därpå följande budgetåret överväger möjligheterna av att ställa erforderliga medel för angivna ändamål till förfogande annorledes än medelst ianspråktagande av idrottsanslaget.»

9) vid *punkten 118* (Avsättning till fonden för friluftslivets främjande) av herr *Ståhl*, fröken *Elmén* och herr *Löfroth*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 114 och II: 141 och att därför

dels tredje stycket i utskottets yttrande (s. 80) bort ha följande lydelse:

»Utskottet anser, att den av campingkommittén bedrivna verksamheten har i hög grad samhällsnyttiga uppgifter, och att kommittén på ett förtjänstfullt sätt fullgjort sina åligganden. Då dessa undan för undan ökat liksom kommitténs kostnader, är det enligt utskottets mening angeläget, att ekonomiskt bidrag lämnas av staten för att kommittén skall kunna fortsätta sin verksamhet. Härvid bör enligt utskottets mening antingen ett särskilt anslag anvisas för ändamålet eller statligt stöd lämnas genom bidrag ur fonden för friluftslivets främjande. Utskottet anser sistnämnda alternativ vara ur budgetteknisk synpunkt att förordas. Förevarande anslag, som föreslagits uppräknat av statens fritidsnämnd med 1 900 000 kronor men av departementschefen med allenast 150 000 kronor, torde med hänsyn till de stora anspråk, som ställas på anslaget, icke rymma jämväl bidrag till campingkommittén. Utskottet vill därför i enlighet med yrkandet i förenämnda motioner föreslå, att anslaget för här ifrågakvarande ändamål höjes utöver departementschefens förslag med 25 000 kronor till 1 275 000 kronor.»

dels ock utskottets hemställan under a) bort ha följande lydelse:

»a) att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 114 och II: 141, till *Avsättning till fonden för friluftslivets främjande* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 1 275 000 kronor;»